Nedėlinis laikrasztis
„LIETUVA“
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje $2.00
I Užmari $3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucija ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užtraszant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą prisiusti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 21 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 22 Gegužio (May) 1903 m. Metas XI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

Amerika.

Prezidentas Roosevelt važinėja toliau po vakarinius štetus, atkako jau jis į Kaliforniją. Visur gyventojai jį priima teip kaip ir Europoj nieva Dievo duotus valdonus. Mat terp Europos ir Amerikos mažas yra skirtumas: Europoj garbina tankiai daugiau blogo negu gero padarusius valdonus, Amerikoj garbina ne daugiau nuopelnų turinčius, politiškų partijų inagius — prezidentus. Iš visų Amerikos štetų iki šiol vien Oregon parodė daugiau savistovystės. Čia prezidentas Roosevelt dar nebuvo, todėl nežinia, ar ir Oregono gyventojai garbis prezidentą kaip kokį pusdievį.

Amerikos kariumenės viršininkas, jenerolas Miles, garsina toliau žinias apie tą, ką matė ant Filipinų salų. Žinoma, raportai jenerolo Miles ne gali patikti nė Amerikos karės ministeriui, nė kitiems kariumenės viršininkams, ypač-gi ne gali patikti turėjusiems ir turintiems didesnę valią ant Filipinų salų amerikoniškiems jenerolams ir kitiems augštesniems oficierams. Jenerolas Miles perstato visą karės vedimo budą, kokio prisilaiko Amerikos oficieriai ant Filipinų salų, už žiaurų, ne pritinkantį civilizuotai tautai. Ant Filipinų salų sušaudyta daugiau žmonių ir išnaikinta daugiau žmonių darbo vaisių ir turtų, negu reikia. Jenerolas Miles savo raparte parodo faktus, kur amerikoniški kareiviai elgėsi žiaurai ir neteisingai, primena pravardes oficierų, išdavusių žiaurus, nepritinkančius civilizuotai tautai, prisakymus. Ant oficierų prisakymo sušaudyta daug filipiniečių ir išdavę tokius žiaurus prisakymus oficierai ne tik ne tapo užtai nubausti, bet jie tarnauja ir toliau ant Filipinų salų; jeigu kuris iš jų ir pateko už savo žiaurus prisakymus po sudu, tai sudžios juos išteisino. Kitaip ir buti ne galėjo, kadangi sudžioms juk buvo amerikoniškos kariumenės oficierai tarnaujanti ant Filipinų salų, iš kurių gal ne vienas turi ant savo sanžinios tokius jau nusidėjimus kaip ir apskųstasis. Kaip gi toki sudžios gali bausti savo sandraugą už tokius darbus, kokius ne vienas ir iš sudžių papildęs yra ir tai su lengva sanžinia, kadangi, kaip kiekvienas numano ir pats persitikrino, sanžinė žmogaus yra lanki, ji ieško motyvų, galinčių išteisinti ir peiktinus darbus. Jenerolas Miles savo raporte augščiau doriškai stato paprastus kareivius už jų mokintojus ir prižiurėtojus. Kaip jenerolas Miles tvirtina, ne kartą paprasti kareiviai, ant oficierų prisakymo sušaudyti paimtus filipiniečius, atsisakė tą daryti; kiti rašė laiškus, pranešdami apie visus žiaurumus giminėms ir laikraščiams, prašydami, kad kam tas priguli, pasirupintų padaryti sykį galą visiems žeminantiems garbę Amerikos kareivių žiaurumams ant Filipinų salų. Taigi tame aiškiai matyt, kad daugelis Amerikos kareivių doriškai augščiau stovi už oficierus, kuriems visai ne rupėjo apstabdymas žiaurumo, bet jie visaip vien stengėsi užslėpti žiaurumus, teisino žiaurai besielgusius sandraugus, lyg negalėdami atskirti doro nuo nedoro.

Ant salos Mandanao (vienos iš Filipinų salų) amerikonai tiki, kad ant galo sulaužė besipriešinimą sultano Bocolod. Paskutiniame susirėmime su amerikonais sultanas nužudė su viršum 300 savo kareivių, ant mušio lauko puolė ir keli įtekmingiausi vadovai pasikėlėlių. Tie kareiviai sultano Bocolod, kuriems pasisekė nuo mušio lauko pabėgti, pasislėpė sunkiai prieinamuose kalnuose ir giriose. Ar tas nepasisekimas galutinai išardė plianus sultano ir jo draugų, ar per tai jie išsižadės savo siekių ir pasiduos ant amerikonų malonės, tas vėliau pasirodys. Amerikonai tiki, kad ant salos Mandanao pasikėlimas išnyks, kadangi dabar nieks ne drys stoti į atvirą kovą su amerikonais. Savo viltyse vienog amerikonai ne kartą jau apsiriko, gal jie todėl apsirikti ir dabar. Karė ant Filipinų traukiasi per metų eiles, o kiekvieną metą Amerikos randas, pasiremdamas ant raportų amerikoniškų kariumenės viršininkų ir administratorių, vilioja žmonės, buk pasikėlimas ant Filipinų salų likosi galutinai suvaldytas, bet kaip pasirodo vėliau, čia dar vis toli nuo visiško suvaldymo, tik dabar randas savo raportuose pasikėlėlius vadina plėšikais.

Pereitą sanvaitę ant salos Luzon pulkas pasikėlėlių užpuolė ant amerikoniškų konstabelių stovyklų, bet užpuolimą konstabeliai numušė. Tas užpuolimas parodo, kad pasikėlėliams ne truksta drąsos, o drąsus gali buti vien tie, kurie dar neišsižadėjo vilčių.

Kubos parlamentas šiuom tarpu atidėjo perkratinėjimą Amerikos reikalavimų, kadangi mat ir Amerikos kongresas nesiskubina užgirti paliuosavimus muito tarifoj Kubos tavorams gabenamiems į Suvienytas Valstijas. Kamgi skubintis, jeigu ant Kubos nieks nežino, ar amerikonai atlygis kuom už išpildymą jų reikalavimų, terp kurių svarbiausias yra, kad amerikonai ant Kubos turėtų stovyklas savo kariškai laivynei ir atsakančius žemės plotus ant parengimo anglių krautuvių.

Rytinė Azija.

Londono laikraščiai praneša, buk Japonija pareikalavo nuo Maskolijos, kad ji pasitrauktų iš Mandžurijos ir ant parėmimo reikalavimo, sumobilizavo žemės kariumenę ir išsiuntė kariškus laivus į Mandžurijos ir Korejos pakrantes. Ar Japonija viena, ne turėdama užtikrinimo iš pusės kitų viešpatysčių, turinčių Mandžurijoj svarbesnius reikalus, išdrys pradėti karę su Maskolija, galima abejoti. Argi vienog Japonija, jeigu pradėtų karę, gali laukti pagelbos nuo drauge su ja protestuojančių prieš Maskolijos užsimanymus Chinuose ir Mandžurijoj? Amerika, įgijusi pigiai garbę, pergalėdama silpną, nuvargusią Išpaniją, vargiai boišdrys stoti į kovą su drutesne Maskolija, kadangi nepasisekimas jos garbę vėl nupuldytų. Anglija dreba, kad maskoliai neįsiveržtų į Indijas, todėl ji teiposgi neišdrys tempti nesutikimus per toli, kadangi tas suteiktų maskoliams gerą progą išpildyti seną mierį, taigi pasikėsinti išvyti anglijonus iš Indijų. Angliškas konsulius Mandžurijoj atsiuntė į Londoną raportą apie maskolių darbus: visaip juos išgirdamas, užbaigė, kad Anglijai nėra reikalo ir naudos priešintiesi maskoliams ir remti usižmanymus Amerikos ir Japonijos. Raportą tą Anglijos randos pagarsino laikraščiuose, kuom parodė, kad nedrysta per daug erzintiesi su maskoliais. Taigi aišku, kad terp protestuojančių prieš Maskolijos darbus Azijoj viešpatysčių nėra artesnio susipratimo, ką daryti, jeigu Maskolija nors ir garsiausių protestų nepaklausys? Kad ji tuščių, neparemtų tvirta kariumene, protestų ne paklausys, apie tai nėra ką abejoti. Ant gązdinimo protestuojančių ji mobilizuoja savo kariumenę; nors tas neapsieina be kaštų, bet visgi kaštuoja mažiau negu tikra karė. Mobilizavimas maskoliškos kariumenės padaro tiek, kad protestų gauna ji dabar vis mažiau, nors daro Mandžurijoj teip, kaip tik jai patinka.

Gal but, kad mobilizacija maskoliškos kariumenės daroma ne dėl užgimusių nesutikimų su Japonija, Anglija ir Amerika už Mandžuriją, prieš kurias, kaip matyt, Maskolija nesirengia nusilenkti. Vokiški laikraščiai praneša, buk Maskolija tyko progos, kad užimti su savo kariumene prigulinčią Turkijai Armenijos dalį, o jeigu tas pasirodys galimu, tai dar kokį kitą prigulintį Turkijai kraštą. Todėl maskoliški agentai sukėlė vėl maištus Armenijoj, kur buvo jau skerdynės. Jos suteiks maskoliams progą įsiveržti su kareiviais į Armeniją ir tą kraštą ant visados pasilaikyti, ką stengiasi padaryti, per karę ar be karės, ir su prigulinčia Chinams Mandžurija.

Maskolija.

Maskolių persekiojamos tautos, jeigu tik moka apie savo skriaudas papasakoti, atranda vis didesnį prilankumą terp kitų tautų, kas, žinoma, labai nepatinka maskoliškam carui ir jo randui, bet svetimi ne paiso nė ant caro malonės, nė piktumo. Rods už caro skriaudžiamus rusinus, lenkus arba lietuvius ir svetur nieks neužtaria, bet kada caras pradėjo teipjau persekioti finlandiečius, jie tuojaus atrado simpatiją kituose kraštuose. Po paskutinių žydų muštynių Kišineve ir kituose pietinės Maskolijos miestuose pirmiausiai subruzdo Amerikos žydai, jiems pritarė ir ne žydai. Pradėjo rinkti aukas ant naudos maskolių nuskriaustų žydų. Įtekmingi Amerikos žydai atsišaukė į Washingtoną, reikalaudami, kad Amerikos randas užstotų už smaugiamus Maskolijoj žydus, bet Amerikos randas, turėdamas pats nuodemes ant savo sanžinios, kaip antai lynčavimus be priežasties negrų ir italijonų, kurių šeimynos ne randa teisybės nė Amerikos suduose, nė pas valdžias, ne drysta atvirai kreiptiesi prie Maskolijos rando su užtarimu už žydus, kadangi tas galėtų parodyti Amerikai daboti, kad joje lynčiavimai pasibaigtų. Sudėtus Amerikoj pinigus iš pradžių nusiuntė maskoliškam ambasadoriui, bet tas aukas atgal sugrąžino, kadangi Maskolija nereikalaujanti svetimos pašelpos. Iš tikro gamta tiek turtų davė Maskolijai, kad ji, prie geros rėdos, iš tikro nereikalautų svetimos pašelpos, bet dar kitus galėtų sušelpti; dėl netikusio vienog rando, kuris vien stabdo visoms savo pajiegoms ekonomišką ir protišką gyventojų pasikėlimą, maskoliai priguli prie vargingiausių tautų Europoj ir prie tokios rėdos, kokia dabar yra Maskolijoj, jie ne gali ekonomiškai pasikelti, gal dar labiau nupulti. Randas ir caras Maskolijoj yra vien ant surbimo žmonių, bet ne ant jų ekonomiško arba protiško pakėlimo. Nupuldė jis Lenkiją, Latviją, Kaukazą, Lietuvą, dabar tą patį daro Finlandijoj. Persekiojimais veja laukan geriausius ir sumaniausius ukėsus, demoralizuoja žmonis, kad doriškai nupuolusius lengviau but išnaudoti. Piudo vienas taustas su kitoms, kad jas lengviau but skriausti ir persekioti. Ne kas kitas, tik randas pagimdė per savo paslaptus agentus ir paskutines žydų skerdynes pietinėj Maskolijoj: rando paslapti agentai siundė tamsius krikščionis ant žydų tol, kol tie ne įtikėjo, kad žydai geria krikščioniškų vaikų kraują. Tą patį maskoliškas randas darė savo laike Varšavoj, pabugęs, kad lenkai nesusitaikytų su žydais. Kada tamsios minios daužė per tris dienas žydų kromus Varšavoj, randas to ne stabdė, nors turėdamas mieste 30000 kareivių, lengvai galėjo muštynes apstabdyti, arba jų ir visai nedaleisti; to vienog randas ne darė, nes jam reikalingas buvo supiudymas žydų su lenkais.

Balkanų pussalis.

Turkijos randas, ant reikalavimo svetimų viešpatysčių, atsiuntė 100000 kareivių ant suvaldymo albaniečių, stabdančių įvedimą reformų Macedonijoj. Dėl stokos pinigų sultanas norėjo suvaldymą albaniečių atidėti ant toliau, kadangi jie sultanui ne buvo pavojingi, bet verčiamas didžiųjų Europos viešpatysčių, turėjo jų reikalavimą išpildyti. Buvo jau pirmutinis kruvinas susirėmimas albaniečių su turkiška kariumene mieste Ipeke, kuriame buvo, teip sakant, centrališka valdžia visokių tikėjimų albaniečių. Turkai apėmė miestą, paėmė į nelaisvę vaikus ir moteris svarbesnių albaniečių vadovų. Mušyje daug žmonių iš abiejų pusių likosi užmuštų ir pašautų. Išvyti iš miesto albaniečiai, pasislėpė kalnuose, kur ir didelėms turkų pajiegoms ne lengva juos išgaudyti. Matyt, kad Albanijoj ant įvedimo tvarkos reiks dar daug kraujo pralieti, bet nežinia, ar sultanas įstengs kada nors tvarką čia įvesti.

Maištai Armenijoj teiposgi platinasi vis labiau ir valžios neįstengia jų suvaldyti.

Kunigaikštis Bulgarijos sugrįžo namon ir tuojaus nuo vietos prašalino senus ministerius ir jų vietoj paskyrė kitus. Nežinia, ar šitie geriau patiks gyventojams.

Pietinė Amerika.

Pereitą sanvaitę, ne per toli nuo miesto Caracas, Venezuelėj, buvo pirmutinis didelis mušis terp prezidento Castro kariumenės ir svarbiausio revoliucijonierių vadovo, jenerolo Matos. Mušyje iš abiejų pusių dalyvavo net kelios dešimtys tukstančių kareivių. Abidvi pusės nužudė daug žmonių, bet ant galo Castro kariumenė likosi sumušta ir priversta pasislėpti į miestą Caracas. Tame mušyje Castro nužudė beveik pusę savo kanuolių.

Isz Lietuvos.

Isz Vilniaus.

Vilniaus miesto roda galutinai užgyrė mokesčius nuo arklių: savininkai karietinių arklių turės mokėti po 10 rūbl., savininkai darbo arklių po 8 rubl. ant metų.

Vilniaus gubernijos dvarponiai renka aukas ant įrengimo besimokinantiems augštesnių mokslų vaikinams stipendijos vardo grafo Pliatero. Iki šiol ant to surinko 255 rubl. Tai dar ne daug.

Vilniaus miesto roda pradėjo perkratinėjimą klausymo įvedimo varymui ulyčinių karų elektriškos pajiegos vietoj arklių. Kadangi miestas parengė elektrišką pajiegos staciją žiburiams, tai ne sunku bus ją išplatinti, kad ji rupintų pajiegą ir karams.

Vilniaus šelpimo besimokinančių draugystė pereituose metuose turėjo iš viso įplaukimų 7880 rubl. 82 kap.; išleido ant pašelpos besimokinančių 3733 rubl. Pasiliko ant šių metų kasoj 4247 rub. 82 kap. Pašelpas šiteip padalino: 54 mokintiniams I vyriškos gimnazijos davė 543 rubl., 44 mokintiniams II giminazijos 441 rubl.; 69 mokintiniams reališkos mokyklos 677 rubl.; 65 merginoms besimokinančioms Mariniškame institute 619 rubl.; 74 merginoms besimokinančioms moteriškoj gimnazijoj 730 rubl.; 14 mokintinių chemiškai—techniškos mokyklos 166 rubl. Pašelpa likosi padalinta terp mokintinių pagal tikėjimą: stačiatikiai gavo 1400 (o jų yra mažiau negu katalikų) rubl., katalikai 1291 rubl., protestonai 180 rubl., mahometonai 25 rubl., žydai 280 rublių.

Ant trepų Šv. Jono katalikiškos bažnyčios rado pamestą ką tik užgimusį dar gyvą kudikį.

Ministerių roda davė Maskolijos vidaus ministeriui tiesą šelpti grįžtančius į Maskoliją neturtingus išeivius, bet pašelpos ne gali pereiti 3000 rubl. Iš pašelpos turėtų tiesą naudotiesi ir grįžtanti iš užrubežių lietuviai.

Examinai norinčių naujai pastoti į Vilniaus reališką mokyklą mokintinių atsibus nuo 21 d. gegužio iki 4 d. berželio (pagal maskolišką kalendorių) šių metų.

Examinai norinčių naujai pastoti į I Vilniaus vyriškąją gimnaziją atsibus nuo 29 d. balandžio iki 7 d. gegužio šių metų.

Socialistiškas lenkiškas laikraštis „Naprzód" pagarsino paslaptą Vilniaus jenerał-gubernatoriaus padavadyjimą, kuriuom jis padalina Vilnių į tris dalis ir kiekvienai miesto dalei paskiria atskirą kariumenės dalį suvaldymui maištų, jeigu toki užgimtų. Matyt Vilniaus jenerał-gubernatorius laukia pasikėlimo gyventojų prieš jo neišmintingą Lietuvoj valdymo budą.

Iš Vilniaus gub.

Vilniaus gubernijoj pavasaris užstojo šįmet gana anksti, todėl paskui vėl užstojęs šalčiai užkenkė sužėlusiems jau žieminiams javams, kurie dabar visur išrodo neužganėdinančiai, o Vilniaus pavietyj jie išrodo su visu prastai. Geriau laukai išrodo tik Ašmėnų pav. Lydos ir Vilniaus pav. žemesnėse vietose rugiai iššalo. Darbus prie vasarojų šįmet pradėjo ant 10 dienų ankščiau negu paprastai. Daugelis ukininkų Disnos, Lydos, Šventėnų ir Vilniaus pav. ne turi sėklos ant užsėjimo vasarojų.

Kaime Solečnikuose ukininkė Malvina Grabštunavičienė, turėdama piktumą ant ukininko to paties kaimo Simano Vaiskunovičo, padegė jo kluoną, stovintį arti kitų triobų. Subėgusiems vienog ukininkams pasisekė išgelbėti kitas triobas. Grabštunavičienė likosi suareštuota ir prisipažino, jog ji kluoną padegė.

24 d. balandžio, Trakų pav., Žaslių valščiuje, kaime Bučonuose siautė ganą didelis gaisras. Nuo nevalyto kamino užsidegė namai Andriaus Pavlovskio ir ugnis greitai perėjo ant kaimyniškų ukių. Sudegė iš viso 15 namų ir 12 negyvenamų triobų su visais krutančiais ukininkų turtais. Vertę sudegusių triobų skaito ant 8000 rubl., o sudegusių krutančių turtų, kaip antai javų, ant 7500 rublių.

Laike gaisro, koksai siautė miestelyj Rudunuose, Lydos pav., 26 d. balandžio, išdegė 57 krikščionių ukės ir 153 žydiški namai. Nukentėjo nuo gaisro 57 krikščionių šeimynos, susidedančios iš 313 galvų ir 758 žydų, kurie ne teko nė turtų, nė pastogės, ne turi nė ką valgyti, nė kuom apsirėdyti.

Iš Dinaburgo, Vitebsko gub.

Kaip nupuolė miestai Lietuvoj, kaip pavargo jų gyventojai po globa netikusio caro valdžios, geriausiai parodo surinktos žinios Dinaburgo policijos viršininko, kuris, kaipo caro tarnas, žinoma, tikros teisybės negarsina. Pagal jo surinktas žinias Dinaburge, turinčiame vos 90000 gyventojų, vien ne turinčių ką valgyti žydiškų šeimynų yra 1900, skaitančių 10000 žmonių; taigi toks didelis skaitlius žmonių reikalauja pašelpos, kad badu ne numirtų. Carpalaikis gi, vietoj šelpti savo vargstančius pavaldinius, vietoj pastatyti juos į geresnes ekonomiškas sanlygas, erzinasi su kitais kraštais, nori brangiai kaštuojančias kares iššaukti.

Iš Druskeninkų, Grodno gub.

Galutinai nuspręsta padirbti plianto liniją nuo maudynių vietos Druskeninkų iki stacijai Virbaliaus—Peterburgo geležinkelio Poriečje. Gubernijališkas komitetas ant to paskyrė 180000 rublių. Laikas ant pabaigimo kelio paskirtas dvimetinis. Yra jau keli kapitalistai, norinti ant to plianto, terp Druskeninkų ir Poriečjos parengti susinešimus automobiliais.

Grodno gubernijališka žemdarbystės draugystė nutarė ateinančiuose metuose parengti Baltstogėj žemdarbystės ir žemdarbiškos pramonės parodą.

Iš Rygos.

Rygoj rengia naują muzėjų. Ant pastatymo reikalingos muzėjui triobos miestas iš savo iždo paskiria 233000 rublių.

Isz Prusų Lietuvos.

Ant paskutinio galvijų turgaus Klaipėdoj mokėjo už geras melžiamas karves po 240 Markių.

24 d. balandžio pastorius lietuviškos bažnyčios Klaipėdoj, Pipirs, apvaikščiojo 70 metines sukaktuves gimimo dienos. Pastorius Pipirs yra tikras lietuvis, darbuojasi jis ir ant literatiškos lietuviškos dirvos. Jo vaikai gerai kalba lietuviškai, o vienas jo sunus buvo lietuvišku pamokslininku Ragainėj, o paskui Tilžėj. Auginimas lietuviškoj dvasioj vaikų ir išmokinimas lietuviškos kalbos Prusų Lietuvos pastorių šeimynose ne priguli prie paprastų atsitikimų, daugumas lietuvių pastorių vaikų Prusų Lietuvoj lietuviškai ne moka.

Prie Pilavos pakrančių prasidėjo silkių gaudymas; žvejai šįmet pagauna jų daugiau negu kitais metais. Vienas žvejas iš Pasdės su vienu tinklo patraukimu sugavo 800 kapų silkių; rokuojant kapą po 45 pfenigių, išpuola, kad tas žvejui atgabeno 360 markių pelno.

Kaime Kisiniuose, netoli Dovilų, išdegė visos triobos ir krutanti turtai lietuvio Peteraičio. Išgelbėjo vien gyvulius, o visi krutanti turtai sudegė. Nuo ugnies buvo apsaugotos tik triobos, krutanti turtai apsaugoti ne buvo.

Netoli Šilokarčemos, Kurpeninkų upėj rado prigėrusį vežėją lietuvį Taušaitį.

Iš Chotenčicų, Vilniaus gub.

Sitose aplinkinėse tankiau negu kitur Vilniaus gubernijoj pasitaiko vagystos, plėšimai ir užpuolimai ant kelių. Per Velykas ypač vagiliai ne tinginiavo, tikėdami, kad besilinksmindami žmonelės, švenčių sulaukę, apsvaigįs gėrymais protą ir ne dabos sargiai savo turtų. Pirmą velykų dieną plėšikų pulkai ant kaimų išplėšė daug namų, pavogė ukininkų arklius, kurių, žinoma, apvogti nesuradę. 24 d. balandžio vagiliai, per išpiautą langinyčią, įsikraustė į rando degtinės pardavinyčią ir pašlavė degtinę ir visus pinigus.

Iš šitų aplinkinių daug žmonių išėjo į Siberiją laimės jieskoti, bet nežinia, ar ją rado. Teip skubinosi apleisti gimtinį kraštą, tikėdami, kad juos laukia Siberijoj, kad ne spėjo parduoti nė savo ukių. Čia todėl daug matyt apleistų, be savininkų ukių su griuvančioms trioboms, ne apdirbtais laukais, paliktų valščių globoj, kurie vienog apie paliktas ukes teiposgi nesirupina.

Gyventojai Vilniaus gub.

Laike visos Maskolijos gyventojų suskaitymo, atlikto 1897 m., Vilniaus gubernijoj suskaitytojai surado 1591 207 gyv. abiejų lyčių, tame skaitliuje vyriškių buvo 790880, moterų 800327. Miestuose gyveno 198007. Iš miestų daugiausiai gyventojų buvo Vilniuje, nes 154532, Lydoj 9323, Ašmėnuose 7214, Šventėnuose 6025, Disnoj 6756. Kaimuose gyveno 1393200, taigi kaimų gyventojai tveria 87,6% viso skaitliaus. (Lenkijoj miestuose gyvena 21,6%, kaimuose 78,3%).

Visas gubernijos plotas yra 36825,3 ketv. viorstų, taigi ant vieno ketvirtainio viorsto išpuola 43,21 gyv., beveik dusyk tiek, kiek jų ant tokio jau ploto išpuola Europinėj Maskolijoj ir dusyk mažiau negu Lenkijoj, kur ant ketvirtainio viorsto išpuola 84,8 gyv. Iš Lietuviškų gubernijų, pagal tirštumą apgyvenimo, Vilniaus gub. užima trečią vietą, tirščiau apgyventos yra Kauno ir Grodno gub. Tik dvejuose paviečiuose skaitlius moterų yra mažesnis negu vyriškių: Vilniaus pav. vyriškių yra 183598, moterų 179715, iš viso 363313 gyv., Lydos pavietyj: vyriškių yra 103030, moterų 102737, iš viso 205767 gyv.; Vileikos pav. buvo 208013 gyv.; Disnos 204923, Ašmenų 233559, Šventėnų 172931, Trakų 203401. Tirščiausiai apgyventas Vilniaus pav.: čia išpuola po 66,85 gyv. ant ketvirtainio viorsto, Lydos pav. 41,77 gyv., Disnos 40,35, Trakų 39,49, Ašmenų 38,60, Šventėnų 37,49, Vileikos 37,20 gyv.

Pagal tikėjimus Vilniaus gub. gyventojai skirstosi: katalikų buvo 58,83%, stačiatikių 26,25%, žydų 12,9%, sentikių ir nenorinčių buti stačiatikiais 1,61%, mahometonų 0,27%, protestonų (liuteronų ir kalvynų) 0,24%, karaimų 0,07%. Toks nuošimtis išpuola, imant visą guberniją; jeigu vienog padalinti gyventojus į gyvenančius miestuose ir po kaimus, kitokie nuošimčiai tikėjimų išpuola: miestuose gyvena 44,27% žydų, 33,98% katalikų, 18,01 stačiatikių, 1,19% protestonų, 1,16% sentikių maskolių, 0,57% mahometonų ir 0,27% karaimų. Po kaimus išpuola dar didesnis nuošimtis katalikų, čia yra jų 60,26%, stačiatikių 27,21%, žydų 8,73%, sentikių maskolių 1,68%, protestonų 0,11%, mahometonų 0,3%. Pagal paviečius katalikai šiteip skirstosi: Trakų pav. katalikų buvo 83,86%, Šventėnų 78,12%, Vilniaus 65,55%, Lydos 62,47%, Ašmėnų 53,75%, Disnos 32,31%, Vileikos 31,54%. Stačiatikių buvo: Vileikos pav. 59,47%, Disnos 52,64%, Ašmėnų 34,07%, Lydos 25,16%, Vilniaus 10,08%, Šventėnų 9,87%, Trakų 4,54%.

Pagal luomas gyventojai šiteip skirstosi: ukininkų buvo 1197309, miesčionių 305315, bajorų 76331, prekėjų 2630, dvasiškijos (su šeimynoms) 2048, urėdninkų 953.

Miestuose buvo: 59,65% miesčionių, 25,91% ukininkų, 11,06% bajorų, 1,07% prekėjų, 0,61% dvasiškijos, 0,44% urėdninkų. Vilniaus pav. ukininkų buvo 56,84%, miesčionių 33,63%; Vileikos pav. ukininkų 83,54%, miesčionių 13,70%; Disnos pav. ukininkų 79,35%, miesčionių 16,11%; Lydos pav. ukininkų 77,91%, miesčionių 17,01%; Ašmėnų pav. ukininkų 79,63%, miesčionių 16,04%; Šventėnų pav. ukininkų 84,8%, miesčionių 11,71%; Trakų pav. ukininkų 79,68%, miesčionių 15,34%.

Bajorų skaitliuje buvo: maskolių 10,4%, baltgudžių 32,5%, lenkų 51,5%, lietuvių 3,9% (nors skaitliuje bajorų, kurie pasidavė už lenkus, yra diktai lietuvių, bet ir tai jau daug, jeigu 3,9% pasidavė už lietuvius). Prekėjų buvo: žydų 70,8%, maskolių 16,5%, lenkų, 3,1%, vokiečių 2% ir nė vieno nuošimčio tokių, kurie savę butų palaikę už lietuvius. Miesčionių buvo: žydų 63,9%, baltgudžių 14,1%, lenkų 11,7% maskolių 7%, lietuvių 2,1%. Terp ukinin- (1197309 galvų) buvo: 68,8% baltgudžių, 22,5% lietuvių, 3,4% maskolių, 3% lenkų, 0,4% žydų. Taigi ukininkus Vilniaus gubernijos tveria baltgudžiai ir lietuviai.

Pagal prigimtą kalbą Vilniaus gubernijos gyventojai šiteip skirstosi: baltgudiškai kalbančių buvo 62,5% arba 891771 gyv.,lietuviškai 17,5% arba 269694,žydiškai 12,7% arba 202368,lenkiškai 8,1% arba 129651, maskoliškai 4,9% arba 78562, vokiškai 0,2% arba 2915, totoriškai 0,1%. Taigi čia aišku, kad ne visi žydai pasidavė už žydiškai kalbančius ir ne visi totoriai už totoriškai kalbančius; ne visi katalikai pasidavė už lietuviškai arba lenkiškai kalbančius. Maskolių gubernijoj buvo: 55,59% miesčionių, 27,61% ukininkų, 0,55% prekėjų, 13,2% bajorų. Lenkų: ukininkų buvo 41,65%, miesčionių 28,05%, bajorų 29,5%, prekėjų 0,06%. Lietuvių: ukininkų 96,64%, miesčionių tik 2,29%. Žydų: miesčionių 96,51%, ukininkų 2,75%, prekėjų 1,01%. Vokiečių: ukininkų 25,14%, bajorų 14,01%, miesčionių 50,73%.

Imant visą guberniją, ant 100 vyriškių išpuola 101,2 moterys, miestuose ant 100 vyriškių išpuola 96,7 moterys; tas paeina nuo to, kad į miestus ateina iš kaimų ant uždarbių vyrai, o moterys pasilieka ant vietos. Kauno gub.:ant 100 vyriškių išpuola moterų 103,6, Vilniaus gub. 101,2, Vitebsko 100,7, Minsko 100,1, Grodno gi gub. 95,3.

Imant atskiras tautystes, išpuola: terp maskolių: ant 46257 vyriškių, išpuola tik 32305 moterys, tas paeina nuo to, kad maskoliai yra čia atėjunais, atėję didesnėj dalyj pats, be moterų; miestuose ant 23874 vyriškių maskolių išpuola tik 12254 moterys. Terp baltgudžių moterų yra daugiau negu vyriškių: ant 442963 vyriškių buvo moterų 448808. Miestuose vyriškių baltgudžių yra daugiau negu moterų, ant kaimų yra atbulai: visoj gubernijoj lenkų vyriškių buvo 61392, moterų 68259, miestuosi 23437 vyriškių, 29180 moterų. Lietuvių buvo 137851 vyriškis ir 141-843 moterys. Žydų buvo: 97032 vyriškiai ir 105326 moterys; tas didelis skaitlius moterų paeina nuo to, kad daug žydiškų vyriškos lyties vaikų miršta dėl ne sveikų gyvenimo sanlygų Lietuvos miestuose. Totorių vyriškių yra kur kas daugiau negu moterų, todėl čia jiems beveik negalima užlaikyti daugpatystę, ką jų mahometoniškas tikėjimas daleidžia: totorių vyriškių buvo 1359, o moterų tik 610; dėl stokos moterų skaitlius totorų Lietuvoj beveik nesididina.

Mokančių rašyti ir skaityti (turbut tik maskoliškai) žmonių suskaitytojai Vilniaus gub. rado tik 28,8%: miestuose tokių buvo 51,4%, po kaimus gi tik 25,6%. Paviečiuose gi mokanti rašyti ir skaityti tvėrė: Vilniaus pav. 38,6%, Šventėnų 31,5%, Lydos 30,3%, Ašmėnų 29,2%, Trakų 23,8%, Disnos 22,5%, Vileikos 19,0%. Taigi stačiatikių apgyventuose paviečiuose nuošimtis mokančių rašyti ir skaityti yra mažesnis negu paviečiuose, kuriuose gyvena daugiau katalikų. Vilniuje mokančių rašyti ir skaityti buvo 52,9%, Lydoj gi 52,8%, taigi daugiau negu pusė gyventojų. Visur nuošimtis moterų pažįstančių raštą buvo mažesnis negu vyriškių: mokančių rašyti ir skaityti visoj gubernijoj buvo: vyriškių 34,7%, moterų 22,9%, miestuose: vyriškių 58,1%, moterų 44,1%; po kaimus (be miestų) vyriškių 31,3%, moterų 20%.

Redakcijos atsakymai.

P. Krivulei. Ginčus, ypač kad abidvi pusės remia juos ant asabiško pamato, be svarbesnių argumentų, be tikro išrodymo teisybės, laikome už užbaigtus, apie ką redakcijos patėmyjimuose apreiškėme ir to, ką apreiškėme, perkeisti ne galime. Apart to, turime pridurti, kad replika parašyta, o po parašymui visai ne skaityta, kadangi joje yra vietomis net išteisinimai priešininko, ko, tikimės, rašėjas ne norėjo; tas galėjo atsitikti tik per tai, kad jis, parašęs, savo rašto ne perskaitė ir ne apmąstė, kaip rėikia; redakcija to atsakančiai perdirbti ne gali, kadangi nežino kaip yra tikrai.

Isz Amerikos.

Negru tiesos,

Pietiniuose štetuose vėl apsireiškė baltveidžių neužkanta negrų. Čia mat pačtas parengė išvažiojimą siuntinių ant farmų, už siuntinių išvažiotojus priėmė negrus. Tuom tarpu ant parvuotų pačto siuntinių išvažiotojų užpuolė netoli Gallatino pulkas baltveidžių su uždengtais veidais. Kitus parvuotus laiškų išvažiotojus pagazdino užmušimu, jeigu jie ne atsisakys nuo tarnavimo ant pačto. Pačto užveizdai neliko nieko daugiau, kaip paleisti nuo tarnystos negrus išvažiojančius laiškus po kaimus, bet per tai likosi panaikintas išvažiojimas pačto siuntinių po kaimus. Baltveidžiams vis tiek, ar gyventojai gaus namieje pačto siuntinius, jiems rupi labiau: kad iš rando tarnystos negrai ne galėtų naudotiesi. Tuom tarpu ant rando reikalų mokesčius moka lygiai negrai, kaip ir baltveidžiai. Persekiojimą parvuotų ukėsų dievobaimingi ir dori amerikonai mat ne laiko už nedorą darbą; toks jau mat doriškų principų supratimas yra pas amerikonus.

Pelnas Amerikos ulycziniu karu.

Census biuras pagarsino jo surinktas statistiškas žinias iš 1902m. apie pelną Amerikos ulyčinių karų. Amerikoj yra 987 ulyčinių karų kompanijų. Pereituose metuose jos turėjo įėmimų išviso $241584-597, išdavimų gi $139012004. Taigi gryno pelno lieka $102272693 arba netoli tiek, kiek linijų užlaikymas. Tuom tarpu tarnaujančių ant štritkarių algos yra mažos.

Bledys giriu gaisru padarytos.

Ant Suvienytų Valstijų plotų girių gaisrai, kas metą siaučianti, pridirba dešimtį kartų daugiau blėdies negu visoj Europoj. Gaisrai tie Amerikos giriose kas metą pridirba blėdies iki 50 milijonų doliarų, kas rodo, kad amerikonai ne atsargiai apsieina su ugne giriose ir tankiai ją net tyčia užkrėčia, visai nesirupindami, kiek gaisrai blėdies padarys, kadangi girios ne priguli tiems, kurie jose ugnį užkrėtė.

Raupies.

Hartford, Conn. Terp mokintinių vienos viešos mokyklos ir vienos parapijinės apsireiškė rauplės. Mokyklos, kuriose terp mokintinių apsireiškė liga, likosi uždarytos ant prisakymo sveikatos užveizdos, kol liga terp mokintinių su visu ne pasiliaus.

Finnas pamokino amerikoniszkus urednikus.

Neseniai ant garlaivio "Teutonic" atkako i New Yorką bėgantis nuo globos caro valdžių finnas Tuco. Jis turėjo ne tik pinįgų, bet ir geležinkelio tikietą į Kaliforniją. Ateivių užveizdos urėdninkai uždarė jį ant Ellis Island per naktį drauge su 200 italijonų ir kitokių ateivių. Ant rytojaus atvedė finną prieš inkvizitorių komisiją. Čia pradėjo jį klausinėti, bet finnas atsakė, kad tas darbas ne reikalingas, yra, kadangi jis Amerikoj ne mislija pasilikti. Girdi, jis bėgo nuo caro tironybės, tikėdamas, kad Amerika yra liuosybės žeme, tuom tarpu persitikrino, kad yra kitaip, žmonis čia laiko už gyvulius, todėl jis neturįs čia ko jieškoti. Urėdninkai inkvizicijos komisijos susigėdo ir vietoj tirinėjimo, pradėjo finną prašyti, kad jis čia pasiliktų. Tas ant galo davėsi pertikrinti ir iškeliavo į Kaliforniją.

Aukos ant maskoliszku žydu.

New York. Per 10 dienų Amerikoj surinko 50000 dol. ant naudos maskoliškų žydų, nukentėjusių laike žydų mušimo Kišineve. Maskolijoj vienog ne vien žydai yra persekiojami, bet ant kitų persekiojamų amerikonai aukų nededa.

Miesto majoras ant kalejimo nusprenstas.

Minneapolis, Minn. Buvęs čianykštis miesto majoras Ames likosi ant 6 metų kalėjimo nuspręstas. Sude pasirodė ne tik kad pats ėmė pinįgus už išdavinėjimą neteisingų padavadyjimų, bet ir kitus miesto rodos sanarius stengėsi papirkti.

Ne priima auku.

Lincoln, Nebr. Nebraskos legislatura paskyrė 500 dol. ant pašelpos maskoliškiems žydams, nukentėjusiems laike paskutinių muštynių Kišineve ir pinįgus persiuntė maskoliškam ambasadoriui. Tas vienog juos sugrąžino, kadangi Maskolijos gyventojai ne reikalaujanti svetimos pašelpos, jos reikalaujančius maskoliškas randas įstengsęs sušelpti be prisidėjimo svetimų.

Norejo paskersti 500 krikszczioniu.

San Francisco, Cal. Likosi čia suareštuoti keturi viršininkai chiniečių organizacijų. Juos apskundžia, buk jie norėjo išpiauti 500 krikščionių chiniečių. Suareštuoti prisipažino. Yra dar 7 organizacijų urėdninkai prigulinti prie to biauraus sukalbio, bet tų iki šiol policija neįstengė surasti.

Sniegas Montanoj.

Butte, Mont. 17 d. gegužio visokiuose Montanos kraštuose siautė sniego darganos. Pietinėj šteto dalyj puolė drėgnas sniegas, bet šiaurinėj sausos kaip laike didelių šalčių žiema. Laike sniego darganų ant lauko pražuvo daug besiganančių galvijų, ypač gi avių.

Perkunas trenke in bažnyczią.

Rockton, Ill. 17 d. gegužio, laike dievmaldystos trenkė perkunas į čianykščią metodistų bažnyčią ir sunkiai sužeidė 3 ypatas. Bažnyčios vienog perkunas žymiai ne pagadino.

Nelaime kastynese.

Telluride, Col. Liberty Bell kastynėse du darbininkai nuslinkusios žemės likosi užmušti.

Gaisrai.

Denver, Col. Sudegė čia 15d. gegužio katalikiška Šv. Jono katedrališka bažnyčia. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 dol.

Expliozijos.

New York. Ant laivo "Vagabond" eksplioduvo kerosinas. Expliozijos 8 ypatos likosi sunkiai nuplikytos.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Columbus, Ohio. Netoli Bloomington iššoko iš rėlių geležinkelio trukis ir iš dalies susidaužė. Prie to trukio vedėjas ir pečkurys likosi užmušti.

Isz darbo lauko.

¶ St. Louis, Mo. Tarnaujanti ant čianykščių ulyčinių karų pareikalavo: pripažinimo unijos, trumpesnio darbo laiko, geresnių algų ir priėmimo atgal kompanijos prašalintų draugų. Jeigu kompanija reikalavimų ne išpildys, tarnaujanti nutarė štraikuoti; štraikuose dalyvaus 3000 žmonių.

¶ Omaha, Nebr. Didesnėsės čianykščios skalbinyčios likosi uždarytos ir 500 darbininkų atsirado be darbo. Mat organizuoti darbininkai nenorėjo skalbti skalbinių tokių hotelių ir restauracijų, kurių savininkai pasirodė priešingais darbininkų organizacijoms.

¶ New Haven, Conn. Suštraikavo čia vežėjai. Už scabsus pasisiulė studentai Yale universiteto. Gėda Amerikos studentams! Europoj visur studentai eina iš vien su darbininkais, Amerikoj ir Australijoj, pakėlus kur darbininkams štraiką, universitetų studentai eina scabsauti.

¶ Chicago, Ill. Lessingo dirbtuvėse, ant Clyborn ave., netoli Northwestern geležinkelio stacijos, pakėlė štraiką 800 geležies apdirbėjų. Darbininkai reikalauja pripažinimo unijos ir pakėlimo algų ant 10%.

1500 teip vadinamų "Tallymens" Chicagos medžių krautuvėse pakėlė štraiką. Prie štraiko žada pristoti dar 7000, jeigu suštraikavusių reikalavimai ne bus išpildyti. Darbininkai reikalauja po 30c. už darbo valandą.

¶ Denver, Col. Dar 2350 naujų darbininkų čia suštraikavo, taigi organizuoti cigarų dirbėjai, aludariai, popierų dirbtuvių darbininkai, pečkuriai ir moterys klerkai. Dabar štraikuoja 18000 darbininkų.

¶ Lake Shore, Col. Eden kastynėse, netoli Hinsen, Col. dirba gerai. Kas tik atvažiuoja, tuojaus darbą gauna, kadangi ant vietos nėra tiek darbininkų, kiek reikia.

Rupšis.

¶ Pana, Ill. Štraikai čianykščių kalnakasių, kuriuose dalyvavo 1000 darbininkų, pasibaigė. Darbininkams pasisekė susitaikyti su darbdaviais ir jie sugrįžo prie darbo.

¶ Chicago, Ill. Štraikas darbininkų Deeringo mašinų dirbtuvėse pasibaigė. Kompanija sutiko priimti atgal prie darbo 3 prašalintus pirma darbininkus.

¶ Omaha, Nebr. Mašinistai, kalviai ir katilų dirbėjai varstotuose Southern Pacifiic geležinkelio pakėlė štraiką, kadangi kompanija nesutiko pakelti jų algas.

¶ Denver, Col. Dėl štraikų darbininkų likosi čia uždarytos mėsinyčios ir duonkepės; duonos gyventojai negali gauti nė už brangius pinįgus.

¶ St. Paul, Minn. Tarnaujanti ant trukių Great Northern geležinkelio susitaikė su kompanija ir tokiu budu rengiamas štraikas likosi prašalintas.

¶ New York. 700 darbininkų laivynės dirbtuvėse Brooklyne, dirbančių prie naujo Amerikos kariško laivo "Connecticut", likosi nuo darbo atstatyti.

¶ Montreal, Canada. Štraikai laivų iškrovėjų pasibaigė. Darbininkus su darbdaviais sutaikė santaikos sudas.

¶ Evansville, Ind. Darbininkai mebelių dirbtuvių, kurie buvo suštraikavę 1 d. balandžio, sugrįžo prie darbo; jie susitaikė su darbdaviais.

¶ Williamsport, Pa. Italijonai geležinkelio darbininkai pakėlė čia štraiką, kadangi darbo vedėjai prašalino be priežasties kelis darbininkus.

¶ Grand Rapids, Mich. Siuntinių išvažiotojai ir vežėjai pakėlė čia štraiką, kadangi darbdaviai atmetė reikalavįmą didesnių algų.

¶ Bloomington, Ill. Čianykščiai duonkepiai pakėlė štraiką todėl, kad darbdaviai nesutinka mokėti už dienos darbą.

¶ Chicago, Ill. Peoples Gas. Co. prašalino nuo darbo, dėl nežinomų priežasčių, 130 darbininkų.

¶ Jeffersonville, Ind. Darbininkai Howardo laivų dirbtuvių pakėlė štraiką ant iškovojimo 9 val. darbo dienos.

Dirbtuvėse elektriškų aparatų 100 darbininkų pakėlė štraiką. Darbininkai reikalauja didesnių algų.

¶ Bridgeport, Conn. Konduktoriai ir motormanai čianykščių ulyčinių karų suštraikavo.

¶ Philadelphia, Pa. 25000 darbininkų dirbančių prie triobų statymo pakėlė štraiką.

¶ El. Paso, Tex. Šėnių nustatytojai El Paso & Southern geležinkelio pakėlė štraiką.

ISZ Lietuviszku dirvu.

Iš New Haven, Conn.

Galima važinėti po daugeli lietuviškų kolionijų, bet mažai kur kitur rastume lietuvius tokiose tamsybėse paskendusius kaip šitame mieste. Kaip jie pats skaito, yra čia apie 400 lietuvių su viršum, o terp jų iki šiol ne buvo matyt nė jokio tautiško krutėjimo.

9 metai atgal, per storonę kun. Žebrio, likosi čia uždėta lietuviška draugystė p. v. Švento Franciškaus, kuri laikosi iki šiai dienai, bet sanarių turi vos 27, kas parodo kokį supratimą turi čianykščiai lietuviai.

Dabar, kaip čia pastatė drato dirbtuvę, tai suvažiavo daugiau lietuvių iš kitur, terp atkakusių atsirado ir keli geri sumanesni lietuviai. Prie tokių gaivintojų lietuvių priguli atkakę iš Worcesterio. p. Blažaitis ir Antanas Grovis. Ne seniai p. Blažaitis užsimanė čia parengti teatrališką perstatymą ant naudos vietinės draugystės. Prikalbėjo geresnius vaikinus, kurie apsiėmė apimti roles. Žinoma, ant to reikėjo daug aiškinti, kadangi ir tie vaikinai mažai suprato apie teatrą, o jau apie kitus nėra nė ką kalbėti, tiems rodosi, kad lietuviai teatro atlošti ne gali. Priešinga teatrui buvo ir pati draugystė, ant kurios naudos teatras buvo rengiamas. Kada likosi pagarsinta, jog bus atlošta drama "Lenkų karalius Boleslovas ir Šv. Stanislovas" (jeigu lošti teatrus, tai reikia ant to imti arba originališkus lietuviškus arba lietuviškus istoriškus veikalus; jeigu imti iš svetimų kalbų, tai reikia imti kuo geriausius dramatiškus veikalus; Karalius Boleslovas ne tik prie geresnių, bet nė prie gerų ne priguli. Rd.). Buvo nutarta, kad tarpuose bus dainos. P. Blažaitis prikalbėjo prie dainavimo tris merginas, turinčias gerus balsus. Nutarta buvo ant kitos nedėlios susirinkti pasimokyti dainuoti, bet ant paskirto laiko nė viena iš pasižadėjusių merginų ne atėjo. Mat jas perkalbėjo nieko neišmanančios bobos, kurioms rodosi, kad ant teatrališkų perstatymų gali dalyvauti vien paleistuvės. Merginos galutinai atsisakė dainuoti.

Toks mat musų lietuvių supratimas! Ką gi vienog nuo jų reikalauti. Jie, su mažu išėmimu tamsybėse paskendę, ne skaito nė laikraščių, nė knygų, todėl nieks jų proto ir supratimo pakelti ne gal; jie ne žino, kad teatrališkus perstatymus rengia tautos augščiau už mus stovinčios, o nieks tą už piktą ne laiko; rengia teatrus ir dainavimus ant naudos bažnyčių ir visokių labdaringų įtaisų. Teatrai ir koncertai ramina žmonis, ištraukia juos iš karčemų, todėl gerą, o ne piktą, ne paleistuvystes sėja. Lankanti teatrus augščiau ir doriškai stovi už jų besibauginančius. O ypač mums reikia ne tik daugiau apšvietimo, mokslo, bet ir doros, nes tame mes stovime žemiau už kitas tautas ir to nenorime suprasti, ne norime pasikelti, ne norime keltiesi iš miego, lyg kad miegas, girtuokliavimai, peštynės, prie kurių daugelis lietuvių teip priprato, galėtų mums išganymą atgabenti.

Jokevičia.

Iš Brooklyno, N. Y.

Pereituose metuose susitvėrė čia kooperatyviška draugystė su kapitalu 50000 dol. Draugystė ta auga gana smarkiai, prie jos pristoja lietuviai iš visų Suvienytų Valstijų kraštų, pirkdami akcijas. Draugystė yra inkorporuota Washingtone. Administracija kooperacijos susideda iš dorų ir prakilnių vyrų, kurie yra ukėsais šitos žemės, todėl už savo darbus atsako prieš Amerikos tiesas ir jie gerai susipažinę su Amerikos tiesoms. Balandžio mėnesyj likosi išrinkti 9 direktoriai ant šių metų: gruodžio mėnesyj vėl bus rinkimai naujų direktorių (Ar ne per daug direktorių ant mažo kooperacijos kapitalo? Rd.). Ant šių metų direktoriai likosi išrinkti: Vincas Karalius, Jurgis Matulevičia, Juozas Lutskus, Jurgis Norvaiša, Klemensas Vitkevičia, Juozas Šumskis, Jurgis Povylaitis, Vincas Matulevičia ir Pranciškus Pauliukonis. Susirinkimai direktorių atsibuva kas panedėlio vakarą pn. 73 Grand str. Brooklyne, N. Y. Norinti daugiau dasižinoti apie kooperaciją, tesikreipia prie čia paminėtų direktorių, o kiekvienas iš jų suteiks reikalingas informacijas.

Juozas Šumskis,
93 Grand str., Brooklyn, N.Y.

Iš Union City, Conn.

Čianykščiai lietuviai, neapkęsdami Waterburio misijonieriaus, susitarė ir nuėjo į Naugatuck pas airių kunįgą prašyti, kad jiems, ant išklausymo velykinės pargabentų lietuvį kunįgą. Tas prašymą išpildė ir apie laiką, kada pribus kunįgas, pagarsino vietiniame laikraštyj, ne pagarsino tik kunįgo pravardės (gaila kad ir korespondentas užmiršo pribuvusio kunįgo pravardę paminėti. Rd.). Tas laike išpažinties vis klausinėjo, ar davė ką Dilioniui ir ar ne priguli prie Lietuvos Sunų arba Gedimino draugysčių. 13 d.š.m. per pamokslą kad davė Dilioniui, tai davė ir visiems, kurie buvo ant jo fairo, kurie davė ant jo bažnyčios ir kapinių (prigulmingi kunįgai ant to yra, kad keikti neprigulmingus ir atbulai, bet kištiesi į tuos kunįgų vaidus tai ne svietiškų laikraščių pareiga. Tegul kunįgai ėdasi; tai privatiškas jų reikalas, o toki reikalai ne po laikraščių kontrolė. Laikraščiai gali stoti apgynime liuosybės žmonių sanžinios, bet vaidai kunįgų prigulmingų su neprigulmingais laikraščius ne apeina. Rd.), apreiškė, jog tokių išpažintis be vertės ir jie turės dar kartą atlikti ją.

L.

Iš Elizabeth, N. J.

6d. gegužio musų tautietis J. Orininkaitis apvaikščiojo savo gimimo dieną ir ant paminėjimo tos dienos, pakėlė pokilį, ant kurio susirinko draugai ir visi geresniejie čianykščiai lietuviai ir linksminosi gražiai. Buvo ir kalbos; kiekvienas kalbėtojas galėjo kalbėti po 5 minutas. Vienas iš kalbėtojų, A. Piliackas, priminė apie svarbiausius musų reikalus, už kokius palaikė šelpimą brolių už darbus musų tautos labo ištremtus iš tėvynės ir musų moksląeivių, iš kurių ateitėj tėvynė turės didelę naudą. Susirinkę sudėjo $5.45, kuriuos daliname pusiau: ant kankintinių $2.72, ant moksląeivių $2.73, Jeigu teip prie kiekvienos progos musų broliai darytų ir dėtų aukas ant nuveikimo svarbesnių musų reikalų, vietoj savo sunkiai uždirbtais pinįgais penėti šinkorius ir svetimtaučius advokatus ir sudžias, kaip tai daug gero galėtume padaryti! Musų tauta ne stovėtų teip žemai, kaip stovi dabar, kitų paniekinta dėl ne gražių pasielgimų daugelio musų brolių.

Buvęs ant pokiliaus.

Iš Brockton, Mass.

Musų lietuviška Švento Roko parapija laikosi gerai; parapijonai laikosi vienybėj ir rupinasi apie bažnyčios reikalus. Kunįgą mes turime, yra tai kunįgas Plaušinaitis ir su juom parapijonai ne labai sutinka, kadangi jis ne kartą pasirodo priešininku parapijos. Pagal parapijos konstituciją: prigulinti prie parapijos moka 10 dol. už šliubus, o ne prigulinti po 20—25 dol. Kunįgas ant to sutiko, o dabar pats žodį sulaužė (daro tą ne jis vienas: veik visi musų kunįgai žodžio ne laiko, laužo jį, jeigu tik iš to mato pelną. Rd.). 3 d. gegužio vienas parapijos komiteto sanarys ėmė šliubą ir kaip yra konstitucijoj, užmokėjo 10 dol. Kunįgas Plaušinaitis užtai davė šliubą prie grotelių ir uždegė tik dvi žvakutes, o jeigu ne parapijonas ima šliubą ir užmoka gerus pinįgus, tai tokiam duoda šliubą prie altoriaus ir uždega visas žvakes. Tuom tarpu juk ne pašaliniai, tik parapijonai kunįgą užlaiko; jeigu parapijonai prie parapijos ne prigulėtų ir mokesčių ne mokėtų, juk kunįgas Plaušinaitis vietos ne turėtų, neprigulinti prie parapijos, kuriems puikius šlubus duoda, jo juk ne laikytų.

Parapijonas.

Iš Goodell, Wis.

Šitose aplinkinėse yra keletas lietuviškų šeimynų apsigyvenusių ant farmų. Visi ėsame linksmi ir laisvi, nės ne turime boso botago ant savo sprando. Vargas vien, kad nėra sumanesnių vyrų, kurie galėtų but musų vadovais ir mokintojais, kurie galėtų paraginti mus prie darbo ant tautiškos dirvos arba prie aukų ant visokių musų tautiškų reikalų. Su laiku gal ir pas mus atsiras sumanesni, o tąsyk ir mes įstengsimė pasirodyti su savo darbais, ir mes gal įstengsime šį tą nuveikti.

Atkako čia Kazimieras Kunca, pirmiau turėjęs farmą Thorpe. Jis sako, kad aplinkinėse Goodell žemė ėsanti geresnė negu Thorpe, todėl priderėtų lietuviams čia ant farmų apsigyventi. Geležinkelio stacija arti ir žemė pigi: už akrą reikia mokėti nuo $2—5, pagal vertę žemės; galima gaut žemę ir ant išmokesčio. Geistina, kad cia kuo daugiausiai lietuvių apsigyventų.

Puišis.

Ar reikalingos mums kareiviškos draugystės?

Visokiose lietuvių apgyventose vietose, kur jų yra daugiau, tveriasi terp kitko ir kareiviškos draugystės, kaip antai Šv. Jurgio, Šv. Kazimiero ir kitokių šventujų ir nešventujų kareivių draugystės. Kokią jos musų tautai naudą gali atgabenti?. Rodosi, apart sergėjimo Christaus grabo velykų naktyj, kitokios naudos ne atgabena. Tvėrymas kareiviškų draugysčių yra mėgždžiojimu lenkų, kurie turi savo ulanus ir kitokius jiems panačius (kareiviškas draugystes Amerikoj turi ne tik lenkai, bet ir augščiau už lenkus stovinčios tautos, kaip turi ir visokias pasilinksminimo draugystes, kurios teiposgi matomos naudos ne atgabena, bet ir vodingoms nėra; Rd.). Tokios draugystės naudos ne atgabena, kadangi bruktuvė ne atstovės prieš Krupo kanuoles ir Mausero karabinus (šiądieninėse sanlygose vienog, jeigu norime musų tėvynę laisva matyt, kartais ir mokėjimas švytuoti su bruktuve gali but naudingas, nėt kartais reikalingas. Rd.). Argi ne butų geriau, vietoj neturinčių vertės kareiviškų draugysčių, tverti gimnastiškas draugystes, kadangi gimnastika drutina žmogaus pajiegas, o drutame kune, kaip sako priežodis, gyvena sveika dvasia; su bruktuve mes ne pakėlsime musų tautos, ne išliuosuosime jos iš po prispaudėjų jungo. Ant to reikia mokslo, vienybės, supratimo musų reikalų, pareigų ir tiesų.

Spiritistas.

Iš Meriden, Conn.

Po Kalėdų čia atkako lietuvis neva kriaučius ir rinko nuo savo vientaučių orderius ant siutų. Kadangi darbavosi daugiausiai saliunuose, kur daug lietuvių susirenka, tai ir orderių prie baro ir prie magaryčių pasisekė šiek tiek surinkti. Tie vienog, kurie gavo užsteliuotus siutus, ne užganėdinti ir kaip pasirodė, tąsai neva kriaučius nėra kriaučiumi, bet žydų agentu. (Jeigu kas jaučiasi nuskriaustu, geriausiai tegul kreipiasi į sudą. Rd.).

Siliuzdne.

Isz visur.

‖ Maskoliška vidaus ministerija išleido padavadyjmą, kuriuom uždraudžia žydams, nukentėjusiems ir nužudžiusiems turtus laike maištų Kišineve (laike maištų žydų turtų išnaikino už 5 milijonus doliarų) pajieškoti nuo rando atlyginimo už sunaikintus turtus. Suduose Kišineve yra jau 3000 skundų žydų ant rando ir jo urėdninkų paduotų. Prieš tuos maištus, apie kuriuos gerai žinojo vidaus ministerija, kad jie užkils, ministeris prisakė gubernatoriui ne vartoti ginklų prieš mušančius žydus krikščionis. Teip buvo ir keliolikas metų atgal laike žydų mušimo Varšavoj.

‖ Australijos geležinkelių tarnų organizacija atšaukė jai parengtą tarnaujančių štraiką, kadangi dėl naujų tiesų prieš štraikus, štraikuoti buvo ne galima; kovoti prieš tokias neteisingas tiesas darbininkai dar ne gali, kadangi ant to jie nepasirengę. Su laiku be abejonės į kovą su skriaudėjais geriau prisirengs, tąsyk nesibijos nė neteisingiausių tiesų, privers randą panaikinti neteisingas tiesas. To vienog su sykiu ne galima padaryti.

‖ Vokietijos ciecorius ušsimanė Rymui padovanoti Goethes paminklą, bet dėl protestų gyventojų, randas ne drysta priimti ciecoriaus dovanos. Italijonai mat visgi daugiau drąsos turi už amerikonus: prezidentas Roosevelt su padėkavone priėmė pasiulymą Vokietijos ciecoriaus atsiųsti kaipo dovaną Didžiojo Friedricho paminklą. Goethe, kaipo vienas iš didžiausių vokiškų poetų, visgi žmonijai daugiau naudos padarė už Friedrichą.

‖ Maskoliškas randas Finlandijoj pradeda elgtiesi teipjau kaip ir Lietuvoj: veja iš tėvynės geriausius žmonis. Dabar likosi išvytas senatorius Mechelin; redaktoriai laikraščių: Dras Lilla ir Zitleacus; angliškas konsulius Wolff ir jo brolis fabrikantas; knygų prekėjas Hagelstam, advokatas Custrem. Visi čia paminėti fiinlandiečiai turi savo tėvynę apleisti į 7 dienas, kitaip jie bus valdžių priverstinai išgabenti.

‖ Vokiški laikraščiai praneša, buk maskoliškas carpalaikis išleido naują savo neišmintingą ukazą prieš katalikus, gyvenančius Volyniaus gubernijoj. Pagal naują caro padavadyjimą: čia katalikams uždrausta ne tik pirkti žemę, bet palaikyti kaipo palaikus (čia ir pirma buvo tokios tiesos, todėl, turbut, kalba eina ne apie Volyniaus guberniją, bet apie Lenkijos dalį teip vadinamą Pagirėnų kraštą.).

‖ Europeiškos ir amerikoniškos kolionijos užima ⅖ dalis viso žemės paviršiaus, jose gyvena trečdalys žemės gyventojų, taigi 500 milijonų. Angliškose kolionijose gyvena 350 milijonų žmonių, prancuziškose 56 milijonai, holandiškose 35 milijonai, belgiškose 30, vokiškose 15, portugališkose 10 milijonai; išpaniškose, nors 100 metų atgal Išpanija turėjo didžiausias kolionijas, tik 135000 žmonių; kolionijose Suviėnytų Valstijų 10 milijonų.

‖ Maskoliškas randas garsina, jog laike paskutinių maištų, pakilusių prieš žydus mieste Kišineve, pietinėj Maskolijoj, 45 ypatos likosi užmuštos, 424 tapo sužeistos. Krikščionys išdraskė 700 žydų namų ir 600 kromų. Mat čia žydų priešai siundė nuo seniai krikščionis ant žydų, mėtydami visokius ne butus apkaltinimus, kaip antai: buk žydai paskerdė krikščionišką vaiką, kadangi buk jiems reikalingas krikščionių kraujas jų dievmaldystoj.

‖ Popiežius rengiasi 6 vyskupus pakelti į kardinalus; iš jų keturi yra italijonai, o du vokiečiai. Kardinalų ir dabar yra daugiausiai italijonų, kadangi mat popiežius labiau myli savo vientaučius negu kitokių kilmių vyskupus. Ir popiežiais paprastai pastoja vis italijonai, kadangi juos renka kardinalai, o kad jų daugumas yra italijonai, tai jie ir ant popiežių renka italijonus.

‖ 11 d. sausio šių metų, ant prigulinčių Prancuzijai salų Tuamoto (Oceanijoj) siautė baisi vėtra, kuri išmetė jurių vandenis ant kranto ir pagimdė tvanus, kurjuose prigėrė su viršum 1000 čiabuvių ir 8 prancuzai. Mat salos tos žemos, užgimus tvanams, žmonėms nebuvo kur pasislėpti. Sulipo jie ant medžių, bet vėtra medžius išvertė ir ant jų pasislėpę žmonės prigėrė.

‖ Kolumbijos randas ne nori pripažinti Suvienytoms Valstijoms visų tų tiesų, kokių jos reikalauja Panamos kanalo aplinkinėse. Todėl gal atseis Suvienytoms Valstijoms atsisakyti visai nuo Panamos kanalo. Tas rodo, kad pietinėj Amerikoj Suvienytos Valstijos dar mažiau užsitikėjimo ir simpatijos atranda negu Europos viešpatystės.

‖ Mieste Aubervilliers, Prancuzijoj, katalikiškoj bažnyčioj užgimė muštynės, ant kurių apstabdymo vos užteko visų miesto policistų. Muštynes pagimdė socialistiško laikraščio redaktorius, kuris bandė prieštarauti sakančio pamokslą žodžiams. Šalininkai pamokslininko stengėsi redaktorių laukan išmesti; už jį užstojo jo draugai ir tokiu budu užgimė minėtos muštynės.

‖ Rumunijoj pritruko darbininkų ant apdirbimo laukų. Čia mat iki šiol moterys drauge su vyrais apdirbdavo laukus; dabar vienog moterys ir merginos ne nori daugiau užsiimti laukų darbais, o kad moterų Rumunijoj yra daugiau negu pusė gyventojų, tai joms ant syk pasitraukus nuo darbo, pritruko laukų darbininkų.

‖ Laikraštis "Wordl" praneša apie nežmonišką kankinimą žydų Kišineve laike paskutinių maištų. Vienai žydelkai į nosį ir į smegenis įkalė vinis, vienam žydui nupiovė lupas ir ištraukė liežuvį; žydui dailidei nupiovė su piuklų abidvi ranki; vienai žydelkaitei išlupo abidvi aki. Vaikus mėtė per langus ant ulyčios.

‖ Japonijoj atsėjo suareštuoti ir į kalėjimą pasodyti 200 miestų viršininkų, direktorių ir inspektorių mokyklų ir profesorių, kadangi jiems likosi darodyta, kad jie už pinigus pardavinėjo moksliškus diplomus. Neteisingi pasielgimai urėdninkų išėjo į aikštę ir žemdarbystės ministerijoj.

‖ Dukte Belgijos karaliaus Stefanija, buvusi moteris Austrijos sosto įpėdinio Rudolfo, apskundė savo tėvą, Belgijos karalių Leopoldą į sudą, pajieškodama savo motinos palaikų. Sefanija pajieško $3400000, o karalius jai pasiulė $120000.

‖ Vokietijos randas pareikalavo nuo visų vartojančių prie savo pravardžių bajorišką pridėjimą „von" išrodymo dokumentais, kad jie ištikro yra bajorais. Negalintiems išrodyti bajoriškos kilmės bus uždrausta tokį priedą prie pravardės vartoti.

‖ Jau ir Armenijoj, Azijatiškoj Turkijoj, užgimė maištai, kuriuos čia pakėlė atkakę iš Maskolijos armeniečiai. Matyt tuos maištus surengė Maskolija ir ji, matyt, iš jų nori pasinaudoti. Gal Maskolija rengiasi paglemžti nuo Turkijos visą Armeniją.

Visiems gyvenantiems mieste Manilėj, ant Filipinų salų chiniečiams, amerikoniški daktarai įskiepyjo apsaugojimo nuo maro vaistus, ant išbandymo jų pasekmingumo. Mieste Manilėj, ant 150000 gyventojų, yra 50000 chiniečių.

‖ Mieste Manillėj, laike perstatymo teatre, kadangi perstatomas veikalas ne garbina amerikonų, įsiveržė į teatrą amerikonai ir išvaikė aktorius. Sėdynes sudaužė. Susirinkę teatrę išbėgiojo.

‖ Anglijoj, mieste Liverpool sudas nusprendė 3 jurininkus angliško laivo "Veronica" ant pakorimo. Jie mat laike kelionės ant laivo pakėlė maištus, padegė laivą, užmušė kapitoną ir 6 jurininkus.

‖ Mieste Carcassone, Prancuzijoj, pasibaigė prova zokoninkų kapucinų, apskųstų už nepaklusnumą valdžioms ir negodojimą krašto tiesų. Ant zokoninkų likosi sudo uždėtos bausmės iki 100 frankų ant kiekvieno.

‖ Vengrijoj traukiasi ukininkų maištai. Krizenvachrich apskrityj valdžios sušaudė 40 ukininkų. Tasai apskritys likosi su visu atskirtas kordonais nuo kitų, kad nieks nežinotų, kas čia darosi.

‖ Berlyne, Vokietijos sostapilėj, suštraikavo darbininkai didžiausių mieste malunų. Darbininkai reikalauja už savo darbą didesnių algų, bet malunų savininkai ant to nesutinka.

‖ Kaip pranešė pasiuntinių bute Londone Anglijos kolionijų ministeris Chamberlain, Anglija užėmė sultanatą Kana, vidurinėj Afrikoj, ir tokiu budu Anglijos valdybos pasididino ant 100000 ketvirtainių angliškų mylių.

‖ Turkiški kareiviai išdegino visą kaimą Varhovo, kadangi mat einant kareiviams, nežinia kas metė į juos dinamito bombą, kurios expliozijos keli kareiviai likosi sužeisti.

‖ Mieste Salonikoj, Turkijoj, užtiko pakastas minas po trioboms maskoliško ir prancuziško konsulatų. Matyt pasikėlėliams Maskolija ir Prancuzija kuom nors nusidėjo.

‖ Mieste Valparaiso, republikoj Chili; pietinėj Amerikoj, susirėmime terp policijos ir štraikuojančių porto darbininkų, 70 ypatų likosi užmuštų, o suviršum 200 sunkiau ir lengviau sušeistų.

‖ Brazilijoj, mieste Rio Janeiro, kliošoriuj San Benitos terp zokoninkų užgimė muštynės, ant suvaldymo zokoninkų reikėjo šaukti kariumenę, kuri kliošoriuj tvarką įvedė.

‖ Savininkai Transvaaliaus aukso kastynių nutarė ant darbų parsikviesti chiniečius. Vietiniai gyventojai prieš tai protestuoja, bet ant jų protesto ne paiso pralobėliai.

‖ Mandžurijoj maskoliai pakėlė prekes už siuntimą telegramų: pirma už žodį reikėjo mokėti tik 38c., o dabar $1.10. Mat čia maskoliai įveda jau savo kvailą rėdą.

‖ Ekaterinoslaviaus gubernijoj, mieste Tiraspol, krikšcionys mušė žydus kaip tai buvo pirma Kišineve. Ir čia daug žydų likosi užmuštų ir sužeistų.

‖ Popiežius paskyrė kunįgą Pattelį už savo delegatą į Washingtoną. Dabartinis popiežiaus delegatas Rooker likosi paskirtas už vyskupą ant Filipinų salų.

‖ Daniškas randas rengiasi terp Danijos ir jai prigulinčios salos Islandijos parengti bevielinio telegrafo liniją.

‖ Garsus norvegiškas raštininkas Ibsen sunkiai apsirgo. Daktarai ne turi vilties, kad jis galėtų išgyti.

‖ Chinuose, provincijoj Kwang Si yra badas; 75000 gyventojų ne turi ką valgyti.

‖ Australijoj baisi vėtra su visu išgriovė miestą Townville. Prie to pražuvo ir daug žmonių.

Žiedas atleidimo.

Arabiszka legenda.

Buvo puikus vakaras. Saulė seniai nuėjo ant pasilsio, putė gaivinantis vėjalis, ženklas besiartinančios nakties.

Ant pajuodavusio dangaus pasirodė pirmutinės žvaigždės. Jos iš pradžių tai geso, tai vėl žibėjo kaip stambus deimantai. Po pirmutinių žvaigždžių ant dangaus pasirodė kitos, vis naujos ir naujos. Apačioj ties joms nakties tamsoj snaudė žemė.

Du aniuolai palengva lėkė ties žeme vos krutindami savo baltais kaip sniegas sparnais. Ant prašalinimo nuobodumo, juodu kalbėjo apie tai, ką matė ant žemės, kurią ką tik buvo atlankę ant paliepimo Augščiausio svieto valdono.

— Koki biaurus sutvėrimai apgyvena žemę,koki biaurus tie žmonės! — kalbėjo vienas iš aniuolų, kurį vadino Dafni.

— Jie perkeitė į tikrą pragarą puikų rojų, sutvertą jiems Visogalingo Dievo.

— Biauriausi sutvėrimai!.. pritarė kitas anuolas — Fines — reikia buti be jausmių, kad teip subiaurint žemę, kaip padarė žmonės. . . .

— Aš vien negaliu suprasti, kodėl Dievas kenčia tuos visus žmonių biaurumus. Ant jo vietos aš seniai bučiau išnaikinęs visą žmonių veislę ir bučiau apgyvendinęs žemę nauja veisle vertesne už dabartinius žmones.

— O, aš teipgi ant jų nepaisyčiau, pritarė antrasis; aš pasirupinčiau kuo greičiausiai išvalyti žemę nuo tų biaurių kirmėlių.

Žibėjo jau Dievo rumas, kada prie jo artinosi pasiuntiniai. Aplinkui girdėt buvo puikus giesmės balsai neišmieruotuose etero ruimuose, pripildytuose gardžiais, svaiginančiais kvapais, nuo kurių Dafni ir Fines spėjo jau atprasti ilgai vaikščiodami ant žemės. Anuolai puolė prieš veidą Dievo: ir kada jis paliepė jiems atsikelti, jie pradėjo pasakoti, ką matė ant žemės.

Jie papasakojo, kaip gyvena žmonės ant žemės. Aiškiais ruožais pabrieže paveikslą tamsos, žiaurumo, kuriuose paskendę žmonės ant žemės.

— Išnaikykie juos visus, Galingiausiasis!.... Užtenka vieno Tavo rankos mostelėjimo ant išnaikinimo žmonių veislės nuo žemės paviršiaus. Ir vietoj tų apgyvendyši žemę naujais sutvėrimais, kurie pildys Tavo norus apreikštus galvočių ir pranašų.

Tylėdamas išklausė Dievas žodžių savo ištikimų tarnų. Ir kartu ir skaudu jam buvo už žmonis, kuriuos jis sutvėrė ant laimės ir džiaugsmo, o dabar per jų pačių kaltę, skęstančius nelaimėj. Jis numovė nuo piršto žibantį žiedą ir paduodamas jį savo pasiuntiniams, tarė:

— Aš darau jus ant tulo laiko žmonėms. Grįžkite ant žemės ir pasakykite dar kartą žmonėms tą viską, ką jiems ne kartą apreiškė pranašai. Štai šitas yra "Žiedas atleidimo", kuris atidaro dangaus vartus. Jeigu jus nerasite ant žemės nė vieno verto gauti šitą žiedą, aš išnaikinsiu visą žmonių veislę....

Eikite.

Ir Dafni su Finesu sugrįžo vėl ant žemės. Jie dabar buvo žmonėmis ir vaikščiojo iš vieno žemės krašto į kitą, aiškindami žmonėms apie seniai jų užmirštą ir paniekintą teisybę; mokino juos sanjausmo ir meilės. Fines priėmė ant savęs paveikslą išmintingo sudžios, Dafni apsigarsino kunjgu aiškinančiu Dievo valią. Žmonės noriai ir su guodone klausė jų, bet visgi gyvenimas jų buvo toks jau kaip ir pirma. Kaip ir pirma žmonės piovėsi; kaip pirma teip ir dabar vedė kruvinas kares, užpuldinėjo ant ramiai gyvenančių, naikino viską, ką išnaikinti galėjo. Kaip pirmiau, teip ir toliau terp žmonių viešpatavo nesutikimai,neužkanta.

Anuolai visgi nesurado nė vieno žmogaus, kuriam galima but atiduoti Dievo duotą "Atleidimo žiedą", atidarantį dangaus vartus.

Vieną vasaros vakarą Dafni prisiartino prie didelio ir turtingo miesto. Atsisėdo ant akmens prie šulinio netoli miesto vartų. Jis dumojo apie žemę ir žmonis, kurie jam teip daug skaudėjimų suteikė, išsilgo dangaus:, kur norėjo kuo greičiausiai sugrįžti. Visur buvo tyku, mėnulis apšvietė miestą ir aplinkinius kalnus.

Ir štai terp tos tykumos Dafni išgirdo žmogaus žingsnius; prie šulinio, su uzbonu ant galvos, artinosi jauna moteriškė. Prisiartinus jai labiau, Dafni nusistebėjo iš jos neišpasakyto gražumo. Daug gražių moterų matė jis ant žemės, bet dar niekada ne matė teip žibančių kaip žvaigždės akių, nė tokio liemens, nė viso pavidalo.

— Sveikinu Tavę išmintingas kunjge, — tarne Dievo, ištarė moteriškė, palengdama galvą. Aš išgirdau, kad tu pažadėjai šiądien į musų miestą ateiti ir išėjau tavę pasitikti.

— Aš geidžiu jums buti naudingu, — atsakė Dafni. — Sakykite tik atvirai, apie ką norete su manim pasirodavyti.

— Aš esmi moteris garsaus Bagdado prekėjo Adaro. Plačiai aplinkui skamba garbė apie nesuskaitomus jo turtus ir karavanas, kurias jis siunčia į Siriją, Arabiją, Persiją, net į tolimą Turkestaną. Bet dar labiau kalba žmonės apie grožybę jo pačios Tefis, lygios kuriai nėra ant žemės.... Bet Adar ne myli manęs. Jam geriau patinka meilė kitų moterų, ešančių jo hareme. Tu, išmintingasis kunige parodyk man, ką reikia daryti, kad Adar teip mylėtų manę, kaip myli kitas; arba tu perskirkie manę su mano vyru.

Ji stojo prieš Dafni nuliudusi, bet graži, visoj šviesoj savo grožybės. Sudėjusi rankas ant krutinės, ji meldė pagelbos ir jos kalba,kaip balsas sibabrinių varpelių, užgriebė širdį Dafnio kaip dangiška muzika. Ir jis pajuto, kaip pageidimų vilnis, kuriuos mokino žmonis pergalėti, apėmė jį patį visą.

— Rytoj vakare, kaip tik užtekės mėnulis ir miestas bus apsiaustas nakties plosčiumi,aš ateisiu šičia laukti jusų atsakymo ant mano meldimo.

Ji užsidėjo ant pečių uzboną pripildytą vandens ir lengvais žingsniais, vos dasilytėdama žemės, nuėjo nuo šulinio miesto linkui. Dafni, tylėdamas, žiurėjo į prasišalinančią, ne drysdamas pasikrutint, vien pabalusios jo lupos kugždėjo: "rytoj vakare, kaip tik užtekės mėnulis".

Ant rytojaus, rytmetyj, prie to pačios miesto, bet iš kitos pusės, artinosi Fines. Vos pabudusi žemė sveikino dideję raudoną, užtekančią saulę. Tukstančiai paukščių sveikino užstojusią dieną.

Prie šulinio, kur vakare ilsėjosi Dafni, Fines patiko gražią Tefis. Ar tik ne nužengė iš dangaus, kad parodyti žmonėms kaip gražios gurijos gyvena dangui? pamislijo Fines, pamatęs jauną moteriškę. Ir kada ji kreipėsi prie jo su tokiu jau prašymu kaip vakar prie Dafnio, Fines už vieną jos meilingą žodį buvo pasirengęs užmiršti viską,net dangų, kurio buvo išsilgęs ir visas rojaus grožybes, net valią Dievo, siuntusio jį drauge su Dafniu ant žemės.

— Kada užstos naktis ir užtekės mėnulis, ateik prie šito šulinio, o gausi atsakymą, atsakė su vargu valdydams savo geismus Dievo anuolas.

Ir vėl užstojo naktis, vėl žvaigždės pasirodė ant dangaus. Ir vėl iš kitos kalnų pusės pasirodė mėnulis ir iš palengvo ritosi savo paprastu keliu. Dafni ir Fines seniai jau laukė prie šulinio netoli miesto vartų. Ne spėjo juodu gerai apsvarstyti priežasčių atvedusių abudu Dievo pasiuntiniu į šitą vietą, kaip tamsoj išgirdo žingsnius, paskui pasirodė baltas moteriškės paveikslas.

Dafni ir Fines abudu šoko pasitikti su nekantrybe laukiamą bet jauna motėriškė sustabdė jų karštumą rankos mostelėjimu.

— Atleiskite man — bet aš turiu jums viską pasakyti. Ant persitikrinimo, ar aš dar nenužudžiau savo įtekmės ant žmonių, aš ir jums pamelavau. Aš ne Tefis, moterisAdaro, kaip aš jums vakar pasakojau, bet aš tik nakties sapno svajonė, ne pagaunama. Kad žmonės neužmirštų apie dangų ir jo linksmybes, aš ant žemės pasirodau visokiuose paveiksluose, bet visada esu jauna, niekada ne mirštanti; žmonės manęs laukia ir myli manę.

Dafni ir Fines stovėjo nuleidę galvas, nusiminę, nuliudę, kad ta moteriškė buvo nepagaunama svajonė.

— Šitame puodukyj, traukė toliau Tefis, yra užmiršties gėrymas. Pasidalinkitė broliškai ir užmirškite viską, kas atsitiko šičia, prie šito šulinio. Aš negaliu jums prigulėti, ant to aš neturiu tiesos, todėl kad priguliu visiems, raminu visus. Aš reikalinga žmonėms kaip šviesa, oras, kad jie ne paskęstu kasdieniniuose savo reikaluose.

Anuolai pridėjo lupas prie puodelio ir patraukė esančio jame "užmiršties vyno". Buvo tai saldus, apsvaiginantis gėrymas. užtraukiantis tuojaus miegą. Vynas teip patiko anuolams, kad juodu ištuštino puodelį. Tefis pasinaudojo iš to ir pavogė "Atleidimo žiedą"duotą anuolams Dievo. Ji žinojo, kad tas žiedas gali jai atidaryti dangaus vartus ir panorėjo grįžti ten, iš kur buvo Dievo siųsta ant žemės.

Greitai pakilo ji su žiedu. Sužibėjo jo deimantas dangaus ruimuose. Žeme linksmai sveikino naują žiburį, užsidegusi ant dangaus. Bet Dievas neįleido prigavėjos į dangų; Tefis pasiliko terp žemės ir dangaus su pavogtu nuo anuolų žiedu.

Dafni ir Fines neišpildė Dievo prisakymo, likosi palikti ant žemės ir išgyvenę paskirtą laiką, numirė teip kaip visi žmonės. Perėjo daug amžių, daug dalykų persikeitė ant svieto, bet šviesi žvaigždė, į kurią Dievas perkeitė gražią Tefis, žiba vis teipjau dangaus ruimuose, primindama žmonėms apie jos pavogtą "Atleidimo žiedą", kuris teip buvo reikalingas žmonijai.

Nauji iszradimai.

‡ Garsus išradėjas telegrafo be vielų, Marconi, dabar išmislyjo prietaisą nuėmimui iš tolo žmonių ir visokių daigtų paveikslų. Rymo observatijoj yra Marconio aparatas, su kurio pagelba galima nuimti fotografiškus paveikslus mažiausiai nuo 20 mylių. Išradėjas tikisi su laiku teip pagerinti savo aparatą, kad galima but, esant Amerikoj, nuimti fotografiškus paveikslus žmonių ir miestų esančių Europoj be jungimo vietų vieloms. Susinešti per orą per tokį tolumą jau dabar gali žmonės su pagelba bevielinių telegrafų, išrastų to paties Marconio.

‡ Ant telegrafo linijos terp Berlyno ir Karaliaučiaus Vokietijos randas daro bandavones su išrastu Pollako & Brinko telegrafavimo budu. Bandavonės buvo pasekmingos: į valandą laiko pagal naują budą galima buvo persiųsti 50-000 žodžių.

Nauji rasztai.

Kainas. Misterija Byrono paraszyta. Verte Dr. V. Kudirka. Plymouth,Pa. 1903 m. 120 pusl.

Šitas veikalas iš pradžių spaudinosi "Varpe", dabar atskiroj knygoj atmuštas. Byronas priguli prie geriausių angliškų poetų, teip kaip musų vientautis Mickevičia priguli prie geriausių lenkiškų poetų. Byrono raštai versti veik į visas civilizuotų tautų kalbas. Kainas priguli prie geresnių jo raštų, ne įstabu todėl, jeigu jį velionis Dras Kudirka išvertė į lietuvišką kalbą. Vertimas gražus, kaip ir visi Dro Kudirkos vertimai. Knyga verta perskaitymo ir tikimės, kad už išleidimą jos lietuviški skaitytojai bus dėkingi išleistojui.

Likosi išleistas naujas abrozdas "Prisiega Vitauto". Pats abrozdas ne geriausias; antai iškelta Vitauto ranka visai ne naturališka,išrodo lyg medinė. Mums rodosi, jeigu išleisti istoriškus lietuviškus abrozdus, tai jau reiktų kuo geriausius. O gerų juk ne truksta ir tai geriausių teplioriu nutepliotų: Mateikos tinka atspaudimui: Paveikslas Vytauto. Mušis po Grunwaldu, Lublino unija; Alchimovičio: Margeris, kunjgas Lizdeika, Juraite, Pernešimas kuno Mindaugio į Vilnių; Moniuškos: Nunuodinimas Vytauto vaikų; Vorobjevo Griuvėsiai Keistučio zamko Trakuose; Andriolio, Uždėjimas Vilniaus;Gersono — Keistutis. Tegul norinti išleidinėti abrozdus pasirenka ką nors iš šitų; išleidinėti prastai padirbtus ne verta; musų išleisti Kražiai ir Paėmimas Kijevo pilies ne priguli prie gerų.

Vietines Žinios.

— Pn. 5017—5025 Cottage Grove ave. siautė didelis gaisras, kuris tą didelę triobą išnaikino. Namuose tuose gyveno 20 šeimynų. Gaisras užgimė anksti, kada didesnė dalis gyventojų miegojo. Atbėgusiems prie gaisro ugnagesiams reikėjo ne tik ugnį gesinti, bet gelbėti žmonis, nespėjusius iš degančios triobos išbėgti. Pražuvo čia 7 metų mergaitė ir 50 metų vyriškis. Penkios ypatos, kurios per langus iššoko nuo viršutinių lubų, pavojingai apsikulė.

— Atkako čia iš New Yorko detektyvai jieškoti kokio ten Russelio,kuris buk padirbo pragarišką mašiną, su kurios pagelba neva stengėsi išardyti pasašierinį garlaivį "Umbria". Pasirodė vienog, kad Russelio nėra ir ta pragariška mašina buvo visai ne pavojinga. Viskas padaryta tik todėl,kad laikraščiai, kuriems pritruko sensatiškų žinių, turėtų apie ką rašyti.

— Ant Robey str. ulyčinių karų linijos, konduktorius Sullivan užką ten susibarė su neramiu pasažieriu, kuris išsitraukė revolverį ir paleido šuvį į konduktorių. Kulka pataikė į šoną, pramušė konduktoriaus drabužius, bet giliau ne įlindo, nės ją sulaikė pinįginė mašnelė, kuno kulka ne užgavo, nors šauta buvo iš arti.

— Pereitos nedėlios dieną, pečkurys Illinois Central geležinkelio Horace Burnes nupuolė nuo pliatformos bėgančios lokomotyvos ir mirtinai apsikulė ir apart to, lokomotyvos ratai nupiovė jam vieną koją.

— Gegužio 15 d. pasimirė čia beveik pirmutinis iš Chicagos lietuvių gyventojas,Petras Zacharevičia, 60 metų senumo. Jis beveik pirmas iš lietuvių atvyko į šitą miestą kada dar čia nė vardo lietuvių ne buvo girdėti.

Jis buvo po du kartų sugrįžęs Lietuvon, bet ant galo parkeleivo atgal su visa savo šeimyna ir gyveno čia iki miriui. Buvo žmogus doras ir religiškas. Jis buvo organizatoriumi kelių bažnytinių lietuviškų draugysčių ir pirmutinės lietuviškos Šv. Jurgio parapijos Chicagoje. Buvo šios bažnyčios pirmuoju parapijonu ir visame karštai gynė jos reikalus. Prigulėjo prie Šv. Kazimiero Dr-tės,taigi nedelioj, 17 gegužio tapo palaidotas su didžiausia iškilme. Po mirusiui liko pati ir 5 vaikų: 2 dukterys ir 3 sunus, iš kurių Juzė ir Vladas jau yra apsivedę. Vladas pasilaiko gana turtingai, turi savo namą ir 3 lotus ant pietvakarinio kampo 33-čios ul. ir Auburn ave. Velionis paėjo iš Kievinės, Liudvinavo parapijos, Kalvarijos pav., Suvalkų gub.

Sudžiu rinkimai.

Rinkimai sudžių artinasi. Bus tai panedėlyj 1 Beržėlio dieną, 1903. 14 sudžių bus rinkta į Circuit court ir į Superior court. Taigi viso tik 16 sudžių, bet kandidatų yra net 30: 15 republikonų ir 15 demokratų. Laike balsavimo, ant tikieto pirmoje eilėje stovės republikoniški kandidatai, o antroje demokratiški. Mes iš savo pusės velytumėm lietuviams balsuoti visą republikonišką tikietą, nes ant jo randasi geriausi ant sudžių kandidatai, terp kurių yra W. S. Elliott Jr. ir Andrew J. Hirschl. Kas nori, gali balsuoti ir už tulus demokratiškus kandidatus, bet nęaplenkti Elliott'ą ir Hirschl, iš kurių galime turėti geriausius sudžias, tokius, kokių geras ir teisingas sudas reikalauja. Ir jeigu kurie balsuos už vienus republikoniškus o kitus demokratiškus kandidatus, tai turi gerai tėmyti, kad nebalsuoti už daugiau kaip tik už 14 į Circuit cort'ą ir 1 į Superior court'ą, nės tik tiek jų bus išrinkta.

Kas per klaidą: ar nesupratimą balsuos už daugiau kaip čia paminėta, to tikietas bus išmestas ir balsas nueis ant nieko. Todėl, idant nesuklysti, geriausiai butų balsuoti visą republikonišką tikietą, kuris bus pirmoje eilėje. To mes geidžiame ir tą velyjame visiems lietuviams, kad Elliott ir Hirschl taptų sudžiomis išrinkti, o tada turėsime terp sudžių augštųjų sudų du sudžias, kurie jau lietuvius gerai pažysta ir supranta,kad lietuviai nėra lenkai, bet visai atskyra tauta, augščiau už anuos doriškai ir protiškai stovinti. Kiti gi sudžios apie lietuvius nieko nežino, jie lietuvius laiko už lenkus, o lenkus, kaip žinote,paprastai visi amerikonai laiko už prasčiausios garbės žmonis. Taigi ir sude, kada sudžia nesupranta skirtumo terp lenko ir lietuvio, išduoda klaidingą nuomonę savo nusprendime.

W.S. Elliott Jr., nuo laiko kada turėjo provą "Lietuvos" su kunjgu Kraučunu, gerai pažino lietuvius ir suprato kad lietuviai yra ne lenkai, bet visai atskyra tauta, stovinti šiek tiek augščiau doriškai ir protiškai.

Andrew J. Hirschl yra czekas. Tas gi, gali sakyti, kaimynas lietuvių, europietis. Jis geriau žino Lietuvos istoriją kaip kas nors kitas, žino kas Lietuva, kur ji randasi ir koki jos žmonės. Budamas pats europiečiu, visados turi prisirišimą prie žmonių, atvykusių iš Europos, jaučia juos savo kaimynais, savo draugais.

Todėl mes visi privalome pasirupinti, kad šiedu, Elliott ir Hirschl taptu sudžiomis išrinktais, o atsitikime kokios nors provos žinosime kad ir mes turime porą sudžių, kurie mums simpatizuoja.

Draugysczių Reikalai

Seimas Liet. Laisvamaniu.

4-tas seimas Susiv. Liet. Laisvamaniu atsibus Waterbury, Conn. Jurn saleje, ant Jefferson St., prasides 7 d. Beržėlio, 1 val. po pietu. Visos kuopos teiksis pasirengti su prisiuntimu savo delegatu ant szio seimo, idant szymet galetumem daugiau naudos padaryti savo organizacijai ir ingyti didesnes pajiegas prie kovos už laisve.

K. Balcziunas,pirmsedis S.L.L.

Didelis Pikninkas.

Chicago. Parapija Apveizdos Dievo tures savo treczia pikninka subatoj, 4 Liepos, Reissig's Grove darže. Prasides 8 val. ryto. Inženga vyrui su motere 25c. Visu kitu draugyscziu meldžia nedaryti toje dienoje pikninku ne baliu, kad vieni kitiems neužkenktumeme.

Komitetas.

New Haven, Conn. Dr-te sz. Franciszkaus tures pirma lietuviszka teatraliszka perstatyma ir baliu subatoj, 30 gegužio, German saleje, 183 Worcester St. Prasides 5 val. vakare. Bus gražus perstatymas, lietuviszkos dainos dainuotos Naugatucko merginu ir gera muzike. Todel visus vietinius ir aplinkinius kvieczіame kuoskaitlingiausiai susirinkti.

Komitetas.

Lietuviai turekite atmintyje,

Kad nedelioj, 24 Gegužio, 12 val. dienos, bažnytinej sz. Jurgiosalej ant 33-cios ir Auburn ave. bus didžiausias susirinkimas labai svarbeme dalyke. Todel visus kviecziа kuoskaitlingiausiai susirinkti. Komitetas.

Seimas ir prakalbos.

Ketvirtas seimas Susivienijimo Lietuviu Laisvamaniu atsibus Waterburyj, Conn., nedelioj 7 d. biržėlio, 1903 mete, Turn svetainėje, ant Jefferson gatvės, ant ko kviecza delegatus kuoskaitlingiausiai susivažiuoti. Kam laizas pavelija, teiksis pributi subatoje, 6 d. biržėlio nes tas vakaras bus paszvenstas prakalboms, deklamacijoms ir tautiszkoms dainoms. Todel ant to vakaro kviecziame visus geros valios Tautiecziui ir Tautietes su ju szeimyneiems. Prakaldos prasides 7.30 val. vakare ant Concordia sales, pn. 305 Bank gatves.

Kurios kuopos siuns savo delegatus, teiksis mums pirm laiko per laiszka apie tai praneszti ant adreso: V. S. Zubrickas P. O. Cox 916, Waterbury, Conn. Delegatai atvažiave in Waterbury, teiksis užeiti pas p. J. Danisevicziu pn. 4 Drayer ave.

Bažnyczios paszventinimas.

Lawrence, Mass. Subatoj, 30 Gegužio bus paszventinimas czionyksztes lietuviszkos bažnyczios parap. Sz. Franciszkaus Seraf., stovinincziоs terp ulycziu Bradford, Franklin ir Broadway. Paszventinimo ceremonija prasides 9:30 ryte. Draugystes imanczios paszventinime dalyvuma eis pilnoje parodoje u lycziomis. Essex, Union, Haverhill, Broadway ir Bradford in bažnyczia, kur atsibus paszventinimas. Po paszventinimui eis in Music sale ant Common ir Amesbury ulyczіu, kurioje 2 val. pietu prasides balius. Visus lietuvius ir lietuvaites, vietinius ir aplinkinius szirdingai užkviecza ant paszventinimo bažnyczios ir ant baliaus imti dalyvuma.

Komitetas.

Pajieszkojimai.

George Miller pajieszko Antano Mankaus, Kauno gub., Raseiniu pav., 2 metai kaip isz Meriden iszvažiavo in Bostotona. Noriu jam atiduoti skola $100. Jis pats ar kas kitas teiksites duoti žinia ant adreso:
Jos Januszevicz,
30 Willow st., Meriden, Conn.
(22—5)

Pajieszkau Adomo ir Mateuszo Svotelių, Suvalkų gub., kaimo Bajoru, gyveno Elizabeth, N. J. Jie patys ar kas kitas teiksis atsiszaukti ant adreso:
Ant. Mikulis,
22 Mill Row, Springfield,Ill.

Pajieszkau Petro Armono irPetro Kripaiczio isz kaimo Daniliszkiu, Krenczino parap., Panevežio pav., Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:
Paul Rezgeviczis,
38 Lamartini St., Worcester, Mass.

Pajieszkau Emilijos Sznapcziukes, isz miestelio Radviliszkes, Sziauliu pav., Kauno gub. Ji pati ar kas kitas teiksis atsiszaukti ant adreso:
D. Boczkus,
218 First st., Elizabeth N.J.

Pajieszkau Juozapo Jakszczio Suvalku gub., Vladislavavo pav., kaimo Smilgiu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:
Antanas Bataitis
167 W. 8-th St., So. Boston, Mass.

Pajieszkau Frico Murauskio, Kauno gub., Raseiniu pav., kaimo Propimo. Jo tevas ir dėde labai norėtu su juom susiftuosi.
Christoph Morofski,
2214 Bismark st., St. Louis, Mo.
(5—6)

Pajieszkau savo vyro, Mateuszo Januszkaiczio, 15 metu Amerikoj, gyveno Brooklyne, paeina isz kaimo Mikaliszkio, Maryampoles pav., Suvalku gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duot žinia ant adreso:
Mrs. Ona Januszkaitiene,
212 First St., Elizabeth, N. J.

Pajieszkau savo brolio, Mateuszo Miliaus, Kauno gub., Raseiniu pav., kaimo Pukiu;3 metai atgal gyveno Collinsville, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:
Juozapas Milius,
616 Cabutway all. S.S. Pittsburg, Pa.

Pajieszkau savo brolio, Petro Senkaus, Suvalku gub., Vilkaviszkio pav., kaimo zelmiu, gyveno Baltimoreje ir dirbo S ie kriaucziu. Jis pats ar kas kitas teikpr duoti žinia ant adreso:
Jurgis Senkus,
211 Millbury St., Worcester, Mass.

Pajieszkau savo broliu Antano ir Jono Barzdaicziu, Suvalku gub., Naumiesczio pav., Lesnistvos gm., kaimo Viltrakiu, gyveno Brooklyne. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
William Mitchell, Lewiston,Pa.

Pajieszkau Stanislovo Bartasziuno, Suvalku gub., Marijampoles pav., Zapyszkio parap., kaimo Labuonu., gyveno Pittston, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
K. Ruseckas,
Box 125, Elmora, Pa.

Pajieszkau savo pusbrolio, Julijono Tamuleviczіaus, Vilniaus gub., Traku pav., Marcinkoniu parap., kaimo Musteikos. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Kazimieras Valentukeviczia,
110 Dean St., Norwood, Mass.

Ludvina Bagdoniene, 80 metu senute, naszle, pajieszko savo vaiku, Jurgio ir Antano Bagdonu, paeinancziu isz Kauno gub., Panevežio pav., Upytes parap., isz okolicos Vaiszviliszkes, jie gyveno Chicagoje. Teiksis susimylėti ant manes senos motinos, nes neturiu isz ko gyventi, badas mane jau pasieke. Kas juos pažysta teiksis jiems praneszti apie mano varginga gyvenima.
Ludvina Bagdoniene,
Okolica Vaiszviliszki,
Ujiezd Poneviež, gub. Kovno,
RUSSIA.

Iszpažintis mirsztanczio.

"Per visa mano gyvenimą niekad nesirupinau padaryti ką nors gero kitiems, niekad nepagelbėjo kito. Net ir pats sau buvau nevidonu ir linkėjau kentėti negu kitą gelbėti. Dabar mirštu nes laike nepasirupinau vaistų. Mano gyvastis ne turėjo jokios vertės ant šio svieto".

Tokiu budu apleido šį svietą žmogus, kurs netiktai pats galėjo buti laimingas,bet savo ir kaimynus laimingais padaryti. Rupinkis gelbėti, padėti rodą duoti. Gera roda ne kartą turi didesnę vertę už auksą. Kada žmogus nustoja savo protiškų ir fiziškų pajiegų, tampa ligoniu, be jokio smagumo ir energijos, tokiuose atsitikimuose pažadyk jį meginti Trinerio Amerikoniška Elixira Karčiojo Vyno, o padarysi jį laimingu. Šis vaistas čystyja ir atnaujina krauja.

Ant pardavimo visose aptiekose, kaip ir pas patį fabrikantą, Juozapą Trinerį, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

GAMTOS ISTORIJA

PROF. POVILO BERTO,

verte D-ras Baceviczia.

II. AUGALAI.

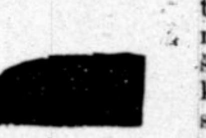

Pv. 80. Paparčio lapai. Po kiekvienu laiškeliu randasi maži geltoni šlakeliai (sporangia), kur slepiasi paparčio sėklos grudeliai.

Pv. 81. Sėkladėžės (sporangia) padidintame pavidale.

Musų šalyj auganti paparčiai yra maži, palyginant juos su augančiais šiltuose kraštuose paparčiais, kur jų virkščios tankiai išauga keletą mastų ilgio. Jums, be abejonės, yra įstabu, kaip tai nežydinti paparčiai gali išduoti sėklas. Ant šio klausimo butų galima daug ką pasakyti, bet tuo tarpu pasiganėdinsime ištirinėjimu štai šito paparčio lapo, kurį aš musų girioj nuskyniau (pv. 80). Štai apatinėje šio lapo pusėj, po kiekvienu *laiškeliu*, jus galite matyti smulkius geltonus šlakelius kruvutėmis (pv. 81). Yra tai kruvelės paparčio *sėkladėžių* arba teip vadinamų *sporangių*.

Jei, paėmę mano padidinantį stiklą, imsite arčiau tuos šlakelius ištirinėti, tai atrasite, kad kiekvienas toks šlakelis turi savyje paslėpęs smulkutėlę ankštelę, kurioj randasi paparčio sėklos grudelis. Tie sėklos grudeliai yra teip maži, kad be mikroskopo beveik negalima jų įžiurėti.

28. **Samanos, Kerpės, Grybai, Maurai.** — *Samanas* (pv. 82) jus visi gerai pažįstate ir, be abejonės, ne sykį matėte paslėptus tarp jų lapų smulkius bumburėlius (pv. 83, B), besilaikančius ant ilgokų plonų virkštelių. Tie bumburėliai yra tai ankštys, kuriose slepiasi samanų sėkla.

Ant medžių ir triobų sienų tankiai randame samanėles rusvai-pilkos arba gelsvos parvos. Yra tai teip vadinamos *kerpės* (pv. 84). Jos teip jau yra bežiedžiais augmenims.

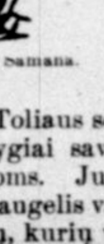

Pv. 82. Samana.

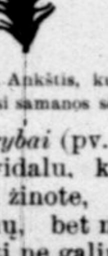

Pv. 83. Ankštis, kurioj slepiasi samanos sėkla.

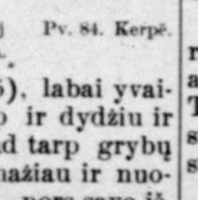

Pv. 84. Kerpė.

Toliaus seka *grybai* (pv. 85), labai yvairus lygiai savo pavidalu, kaip ir dydžiu ir parvoms. Jus jau žinote, kad tarp grybų yra daugelis valgomų, bet nemažiau ir nuodingų, kurių valgyti ne galima, nors savo išveizdžiu jie yra visai panašus į valgomus grybams. Žmogus, kurs mėgsta grybus valgyti, visada turi pasirinkti tik pažįstamus sau grybams, kadangi tarp nepažįstamų gali rastis nuodingi grybai, kurių pavalgęs, gali numirti.

Triufėliai (tuber), yra tai veislė grybų, gyvenančių po žemėms. Tuli į grybus panašus organizmai yra teip mažyčiai, kad be padidinančių stiklų jų negalima įžiurėti. Tokiais antai yra *pelėsiai*.

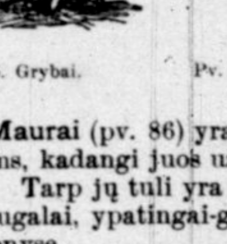

Pv. 85. Grybai.

Pv. 86. Vienas iš jurių maurų. (Coralline).

Maurai (pv. 86) yra vandeniniais augmenims, kadangi juos užtinkame vien vandenyse. Tarp jų tuli yra labai dailus ir žingeidus augalai, ypatingai-gi gyvenantiejie jurių vandenyse.

Tai viskas, ką tuo tarpu turėjau jums papasakoti iš augmenų gamtos istorijos. Atlikdami kartas nuo karto keliones į girias ir laukus, turėsime progą arčiau apsipažinti su augalų karalyste, ypač su tokiais augalais, kurių iki šiol savo trumpose lekcijose nespėjome užgriebti.

Baigiant augalų istoriją, norėčiau pasakyti jums porą žodžių apie buvimą da mažyčių augalėlių, — teip mažyčių, kad be gero mikroskopo jokiu budu negalima jų įžiurėti —, kurie vienog gamtoje lošia didelę ir svarbią rolę.

Jums ne sykį teko girdėti apie smarkias ir baisias ligas, kurios kas metai išžudo tukstančius avių, ir ne tik avių, bet ir galvijų, o net ir žmonių. Daugiausiai tokių ligų pagimdo įsiveisę kune mažyčiai sutvėrimėliai, teip vadinamos *bakterijos*, kurios išžiuri lyg smulkutėliai stiklo siuleliai. Net menkiausio įdurimo adatos, kuri pirm to buvo įsmeigta į sergančio viena iš tokių ligų gyvulio kuną, užtenka, kad pagimdyti žmoguje tokią jau ligą ir po to jį numarinti.

Puvimą teip jau gimdo įsiveisę negyvame kune panašus maži sutvėrimėliai. Tie mažyčiai sutvėrimėliai, kaip ir daugelis jiems giminingų kitų, gyvena sudžiuvę ir be veikmės ore lekiojančiose dulkėse, todėl mes visur su jais susitinkame. Kada gi jie nupuola ant gyvulio lavono ar šeip ant nugyvenusios augmeninės medegos, jie umai pradeda želti ir augti lygiai teip, kaip kad musų pasėti ant derlingos dirvos javai.

Sutrauka.

1. **Yvairios augmens dalys.** Paprastas medis susideda iš *šaknies, kamieno, šakų, lapų* ir *žiedų*.

2. Kiekvieno lapo *pažastėje*, tarp stemberiuko ir medžio, randasi mažas *bumburėlis*.

3. Iš to bumburėlio vėliaus išauga nauja medžio šaka.

4. Taigi visos šakos išauga iš esančių lapų pažastėse bumburėlių.

5. Tulos šakos, vietoj augti ilgyn, pasilieka trumpos, o jų viršunės užsibaigia *bumburėliais*. Iš tų bumburėlių pasidaro *žiedai*, iš žiedų — *vaisiai*.

6. **Kamienas.** Musų medžių kamienai susideda iš trijų dalių; pačiam viduryj randasi minkšta, balta *šerdis*; apie šerdį yra kietas *medis*, galiaus medį apsupa *žievė* arba *luobas*.

7. Medžio šerdis neauga, ji tokio pat storumo pas jauną medelį, kaip pas seną.

8. Ant skersai nupiauto medžio kamieno randame diktą skaitlių susisriejusių *apskritų rinčių*.

9. Kiekvienas toks rintys ženklina vienus metus medžio amžiaus.

10. Kadangi jaunas medis greičiau auga, tai rinčiai arčiau šerdies yra aiškesni ir retesni, o juo medis senesnis, juo tie rinčiai yra arčiau viens prie kito susiriejẹ.

11. Kas atsieina medžio, tai čia randame da štai ką: vidurinė jo dalis, nuo šerdies žievės linkon, yra kieta, nes ji yra senesnė už kitas dalis ir joje, bėgant laikui, susidėstė daugiau kietos medegos; tarp tos kietosios-gi dalies ir žievės randasi *brazdas*, kurs yra daug minkštesnis.

12. Musų medžių kamienai, juo augščiau į viršunę, juo yra plonesni, taigi jie yra *koniški*.

13. **Šakos.** Medžių šakos išauga labai yvairiai. Vienų medžių šakos auga horizontališkai, kaip antai eglių, kitų vėl skėtrojasi be tvarkos į visas puses, kaip štai galite matyti pas slyvas, obelis ir kitus medžius.

14. **Lapai.** Lapai susideda iš kotelio arba *petiolo*, ir žaliosios dalies, taigi paties lapo arba *laminos*.

15. Lamina yra arba paprasta vientysė, kaip antai lapas vyšnės, kriaušės, arba išsidalinęs į keletą dalių, kaip štai gandrasnapės lapas. Labai platų lapo išsidalinimą randame pas akacijas.

16. **Žiedai.** Žiedas susideda iš *palapėlių*, kurie yra žali ir apačioj žiedo susikrovę tveria teip vadinamą žiedo *taurelę*.

17. Iš taurelės išeina didesni lapeliai, paprastai parvuoti, kurie tveria *vainikėlį*. Tuos lapelius vadiname *žiedo lapeliais*.

18. Žiedo viduryj randasi maži, į siulus panašus, stiebeliai, kurių kiekvienas užsibaigia geltonu inkstuku. Tie stiebeliai su inkstukais yra tai *vyrukai*, geltoną gi parvą inkstukams suteikia apdengusios juos *dulkutės*, botanikoj vadinamos *pollen*.

19. Pačiam žiedo viduryj, pagal apačią, randasi vienas ar daugiau bumburėlių su išaugusiais iš jų plonyčiais stemberiukais. Tuos bumburėlius vadiname *užmazgoms*, stemberiukus — *stuomenims*, o užmazgą su stuomeniu drauge vadinama *mote*.

20. **Vaisius.** Iš žiedo motės su laiku užsimezga *vaisius*.

21. Užmazgoj randasi maži, balti trupinėliai, kuriuos vadiname *kiaušinėliais*; iš tų kiaušinėlių pasidaro vaisiaus *grudeliai* arba *sėklos*.

22. **Nepilni žiedai.** Svarbiausioms žiedo dalimis yra vyrukai ir užmazgos, arba, geriau sakant, dulkutės *pollen* ir *kiaušinėliai*.

23. Jeigu nuskįsime žiedo vyrukus, tai užmazga jau negali apsivaisinti ir vaisių išduoti.

24. Tuli augalai leidžia dvejopus žiedus, vienus su vyrukais, kitus gi su motėms (užmazgoms ir stuomenims).

25. Kartais vėl abiejų rųšių žiedus išduoda tik atskiri augalai.

26. **Sėklos.** Augalo sėkla, kaip antai pupa, migdalas, susideda iš dviejų skilčių, kurias botanikai vadina *kotyledonais*.

27. Tarp tų dviejų skilčių randasi mažytis augalėlis, ant kurio galima įžvelgti mažą *šakniukę* ir ploną *liemenėlį*; ant liemenėlio viršunės randasi smulkus *bumburėlis*.

28. Kotyledonai yra tai pirmi du *lapai*.

29. **Palmų medžių sudėjimas.** Palmos kamienas yra perdėm vienodo storumo: jis yra *cilindriškas*, ne koniškas.

30. Jaunos palmos kamienas yra tokio jau storumo kaip ir senos palmos, kadangi palma auga tik *augštyn*, bet *ne storyn*.

31. Palmos turi tik po *vieną bumburą*. Tas bumburas randasi ant palmos *viršunės*, iš kur medis auga augštyn. Jokių bumburų šonuose palmos neturi, per tai jos neturi nė šakų. Jas puošia tik stambus lapai viršunėje, kurie išžiuri, lyg koks išsikerojęs krumas butų užkeltas ant bukaus palmos kamieno.

32. Palmos neturi nė šerdies, nė susisriejusių medžio rinčių, nė žievės.

33. Vietoj to visko, palmos kamienas turi pavidalą minkštos, it pintis, medegos, kurioj randasi daugybė, be jokios tvarkos išsidraikiusių, juodų ir kietų valaknų. Valaknos prasideda lapuose, paskui driekiasi į kamieno vidurį, o galiaus iš čia grįžta į kamieno paviršį, kur ir prapuola.

34. Palmų sėklos turi tik *vieną kotyledoną*.

35. **Dviskilčiai ir vienskilčiai augalai.** Augalai yra padalinti į dvi kliasas: *monokotyledoniškų* arba *vienskilčių* augalų, turinčių po vieną sėklos kotyledoną, ir *dikotyledoniškų* arba *dviskilčių* augalų, turinčių po du sėklos kotyledonu.

36. Kiekvienoj tų augalų kliasoj rasime medžius, krumus ir žoles.

37. **Augalų gyvenimo amžius.** Tuli augalai išauga pavasaryj, per vasarą žydi, o rudenyj miršta. Tokius augalus vadiname *vienmečiais*.

38. Kiti vėl pirmą metą išduoda tik lapus, antrą metą išleidžia žiedus, išduoda vaisių ir tada jau miršta. Tuos augalus vadiname *dvimečiais*.

39. Da kiti auga ir vaisių išduoda per keletą ar kelioliką metų, todėl juos vadiname *daugmečiais*. Tikrais daugmečiais augalais yra medžiai ir krumai.

(Toliaus bus.)

Geriausias Sztoras Chicagoje

:-: Pirkti Baldus, Karpetus, Kloakus, Drabužius ir Szilkus. :-:

Klausk A. Szilingio, lietuviszko pardavejo No. 14

Dovanos prie $10 pirkiniu.

Kompode dideliai daryta isz atsakancziai parinkto ir dataikyto kietmedžio, juodu aržuolu finiszuota, per szita iszpardavima tik ... **$11.00** ir augsztyn.

Drapanine dideliai daryta, gerai padirbta, pranczuziszkas szlipuotas stiklas, misinginės rankenos, geriausio darbo, vertes $12, tiktai ... **$9.50**

Szlupedine, padaryta isz vieno aržuolo, ant 4 dideliu szlupedu, 2 mažos virszuje, szlipuotas stiklas ir karbuotos gražmenos, $18 gatunkas, dabar ... **$12.50**

Morris krase, druta sutvara, atverczlama pasoste, geriausio velouro, gerai apmuszta, didelis užsedis už $9, per szita iszpardavima ... **$5.00**

Vesinycziu, isztaisyta galvanizuota geležia ar zinku, padaryta isz kietmedžio, finiszuota juodu aržuolu, kamariuke yra beore vieta ir nepereinami iszklodai, geriausio darbo szalies, vienio misingio zovieskos ir spynele. $8.98 gatunkas, dabaries ... **$5,75**

Peczius - 6 ckvies, N 8, apsczial nikeliu grazintas, užtikrinamai geras virti ir kepti su arbatine lenkyne, per szita iszpardavima ... **$12.75**

Isztraukiamas stalas, 6 pedu ilgas, padarytas isz kietmedžio, gerai poliruotas, per szita iszpardavima ... **$4.50**

Isztraukiamas stalas, vienu aržuolu finiszuotas virszus ir kojos, stalas ne pigaus darbo, lygus darytam del augszcziausios prekes, po ... **$6.75**

Lova, geriausia ir puikiausia pardoteje, misinginės sztangos ir antgaliai, vertes $8.00, per szita iszpardavima ... **$3.98**

Geležine lova, turi tyczia storus szulelius ir szonus, enameliuota visokiose parvose, kokios tik nori, su auksinėmis gražmenomis, vertes $10.00 ... **$5.75**

Sofos pamusztos geriausiu velouru, pilnas ilgis ir plotis, po ... **$5,00**

Megstines kortinos 3½ yardu ilgos, 54 iki 60 coliu plocžio vertes iki $3.00, už porą ... **$1.50**

Lazda ir prietaisos dykai.

Megstines kortinos, 3½ yardu ilgio, 60 coliu plocžio, visos naujų ir gražiu petrinu, baltos ar gelsvos, vertes iki $4, musu preke ... **$2.00**

Lazda ir prietaisos dykai.

Brusseliniai karpetai, grynai vilnonis virszus, stori metmenys, szio meto mados, labai didelis yvairumas, vertes 75c., už jarda, po ... **59c**

Susiuvami, isztiesiami ir iszklojami dykai.

Pliusziniai karpetai, nuo A. Smith & Co., dirbeju geriausiu pliuszinių karpetu pardotėje, visi nauju vaiskiu ir pasirinktinu raszu, vertes $1.48, tiktai ... **98c**

Susiuvami, isztiesiami ir iszklojami dykai.

Rasztuoti brusseliniai ruimininiai kaurai, didumo 9 per 10½ pedu su inaustais vilnoniais krasztais isz virszaus, apsiuti parvu, vertes $16.00 ... **$11.75**

Rasztuoti brusseliniai ruiminiai kaurai, padaryti isz geriausiu brusseliniu karpetu ir dataikytu krasztu, sziltas kauras tu... retu atnesti 20.00, po ... **$14.75**

Moteriszkos jakutes isz geriausio tikro kembriko ir japoniszko szilko, pedaryjos pagal szio laiko naujausia mada, su graže minkszta apikakle, pryszakiai dabinti mezginiais ir kemis vynuogiu, maiszetos rankoves, baltos, juodos vyszniavos ir melynos, vertes $4.50 po ... **$3.00**

Szilkine Monte Karlos isz puikiausios szilkines taffetos, padarytos su autpetine palerina ir kaklaraiksztu, apsczial grazninta szilkine pynele, sumestas už pakalis, gerai padaryta, vertes $10 po ... **$5.98**

Moteriszki iszeiginiai sijonai isz labai gero tikrai vilnonio broadelotho-venetian, kriauczinio serzo ir szilki, nes taffetos, padaryti szio laiko naujausios mados, su 7 skliaustpalju ripuliuota iszžiura, apsczial grazninti satyniniais apvadais ir szilkinemis szviesmenomis, vertes $9, po ... **$5.00**

Puikiausis surinkimas moteriszku apredytu skrybeliu. Rankomis daryta kiekviena ju ir apredyta szio laiko naujausiomis padabomis, kaip valsiais, smulkioms kvietkoms, minkszlais gražiais raikszciais ir gražmenomis, buk tikra, rasi sau tinkama, perdurejus szitas skrybeles, jas galima gauti visokiose parvose, musu ypatingai žema preke laike szito iszpardavimo tik ... **$3.00**

Gražiai apredytos skrybeles del mergaiczu. Leghornes ar Tuscan Fiats apredytos szilkais ir smulkioms kvietkoms, per szita iszpardavima tik ... **50c**

Drabužis, kuris tinka.

Vyriszki gražus vasariniai siutai. Yvairumas daugelio nauju petrinu homespunu, nefiniszuoto worstedu melynu serzu ir 16 unc. juodu clay worstedu, visi jie siudyti pagal musu nurodymus, rankomis kimsztoms peteims ir pilnai susielgamais pryszakiais $10.00 siutai subatoje už ... **$7.45**

Vyriszki rankomis siuti vasariniai siutai. Viskas nauja ir tinka pagal spalva ir mada, kožnas drabužis iszrodo ant kriaucziaus daryto su geriausiomis gražnomis, dydžiai pritaikomi kuone kožnam, tikrai $15 vertes, musu preke per szita iszpardavima ... **$10.00**

Vaiku bruslotiniai, vyriszkiejie ir 3-szmocziai siutai, amžis nuo 3 iki 8 metu, padaryti isz grynai vilnonio cheviotu, kaszmiru ir worstedu plynu bei rasztuotu parvu musu preke per szita iszpardavima tiktai ... **$1.79**

Ilgoms kelinems siutai del vaiku, nuo 12 iki 20 metu amžiaus, padaryti isz kaszmiru, cheviotu, vicunas ir worstedu, padirbti geral kožname atvilgije, $6.50 ir $7 vertes ... **$4,75**

Drabužiu skyrius atdaras kas nedelia iki pietu.

KLEIN BROS.
795-805 So HALSTED ST.
COR CANALPORT AVE

Chicago, 19 gegužio pasimire Franciszkus Szileris, 33 metu, nevedes, paeinantis isz Kauno gub., Sziauliu pav., Vaiguvos parap., kaimo Kalniszkiu. Laidotuves atsibuvo 21 gegužio Apveizdos Dievo bažnyczioje. Graborius, Jonas Petroszius, 168 W. 18-th St.

Chicago. 17 gegužio pasimire Kazimieras Rumbutis, jaunikaitis 24 metu, paeinantis isz Kauno gubernijos, Sziauliu pav., Lukes parap., Baltuszeliu kaimo. Laidotuves atsibuvo 20 gegužio Apveizdos Dievo bažnyczioje. Graborius, Jonas Petroszius, 168 W. 18-th St.

Aukos Visztaliui.

V. Ambrozevicze, Newark, N.J.	0.35
Buvo	$7 79
Sykiu	$8.14

Aukos ant Rambikalnio.

Surinktos pas Nikodema Kaurina ant kriksztynu, Jamaica, Plain, Mass. Prisiustos per N. Gendroliu.

Nikodemas Kaurinas	.50
Vytautas Monstaviczia	1.00
Antanas Elvikis (kuminas)	1.00
Marcele Geczaite (kuma)	.50
Antanas Gendrolius	.50
Aleksandra Monstavicziene	.50
Norbertas Jogminas	.50
Nikodemas Gendrolius	.50
Sykiu	$5.00

Farma ant pardavimo.

80 akru farma geroj vietoj, terp lietuviu: 30 akru po plugu, 10 akru iszpuve kelmai, 40 akru miszkas; 8 akrai užseti rugiais, 2 kvieczlais. Stuba „frame", kluonas ir tvartas isz rastu. Szulinis su 26 pedu pumpa gylio, siekianczia in smiltis, per tai vanduo tyras ir skanus. Nuo Thorpo 4½ mylios, nuo geležinkelio 1½ mylios, 2 myllos in suriu fabrika, 1 mylia in svieto fabrika, kalnu nei kloniu nera. Preke $2800.00. Raszykite pas: Joseph Sheblak, Thorp, Wis.

Pigiai parsiduoda gera buczerne ir groserne lietuviu apgyventoje vietoje. Dasižinokite „Lietuvos" redakcijoj.

PIGIAI ant pardavimo gera duonkepinycza, su arkliais, vežimais ir visomis intaisomis. Biznis geras ir jau nuo keliolikos metu senas. Atsiszaukite pn. 3343 S. Morgan St.

Armonikos!

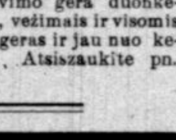

Kiekvienam kurs prisiųs savo adresą, tam prisiųsiu DYKAI naują lietuvišką KATALIOGĄ, kuriame randasi daugybė visokių armonikų, koncertinkų, skripkų, fliutų, klernetų, ir skambinančių skrynučių; teipgi drukuojamų mašinukių. Adresas:

M. J. Damijonaitis,
3111 S. Halsted St., Chicago, Ill.

AR NORI?

Ar nori geru ir naudingu knygu? Jei teip, tai dabar gali pasirinkti kokiu nori isz "Lietuvos naujausiai iszleistu knygu.

Jei nori mokintis angliszkos kalbos, tai nusipirk **"Žodyna lietuviszkos ir angliszkos kalbu."**

Jei nori dasižinoti koki kur gyvena žmones ant musu žemes, koki Europoj, koki Amerikoj, Azijoj, Afrikoj, Australijoj ir ant visokiu po mares iszsimeczíusiu salu, nori žinoti kaip seniai kur jie atsirado, nori pamatyti ju paveiksus, kaip jie iszrodo, ka jie veikia, kokia kalba vartoja, kaip vaikus augina, kaip mokina, kokio kurie tikėjimo (vieros), nuo kada ir nuo ko kurie tikejima pereme, kokios ju bažnyczios, kokios dievmaldystes ir žodžiu sakant nori dasižinoti visa žmoniu istorija, tai nusipirk knyga **"Ethnologija"**, o joje viska rasi.

Jei nori dasižinoti monu ir burtu paslaptis, kokiu budu juos magikai padaro, tai nusipirk knyga **"Paslaptys magijos bei Spiritizmo"**, o isz jos viska dasižinosi.

Jei nori dasižinoti apie gamtos mokslus, tai nusipirk knygas: "Akyvi apsireiszkimai sviete", "Apie Žeme", "Senu gadyniu isznyke sutverimai" "Biologija", "Svieto pabaiga" ir tt., o isz, tikrai apsisziesi.

Jei nori gražiu pasakaicziu ir juoku, tai nusipirk knygeles "Gyvenimo vaizdeliai", teipgi teatraliszkas: "Dede atvažiavo", "Žile galvon velnias vuodegon", "Geriaus veliaus negu niekad" ir szimtus kitokiu turime gražiu pasaku.

Pas mus teipgi gali gauti visokiu abrozu, abrozeliu, ražancziu, szkaplieriu, kryželiu, puikiausiu gromatoms popieru, puikiausiu ant svieto pavinczlavoniu pavydale kortu ir pavydale kvietku bukietu, guminiu lytaru, drukuojamu maszinu, auksiniu fontaniniu pluksnu, mapu, atlosu ir tt.

Raszyk tuojaus, o gausi katalioga.

Jei nori pasiųsti pinigus in kraju, tai siusk tiktai per mus, o visada gerai ir greitai suvaikszczios. Musu name talpinasi randava paczto stacija, žinoma po No. 60, tad mes tik galime kiekvienoje dienoje siuntinius iszleisti.

Jei reikalauji szifkortes, tai pirmiau klausk pas mus szifkorcziu prekiu, nes mes turime visas linijas ir tik pas mus gali gauti kokia nori nuopigiausios ki brangiausios Ko tik reikalauji raszyk o gausi preces, kataliogus ir viska ko tik reikia.

Kalendoriai ant 1903 m.

Kalendorius spaudintas Peterburge..15c
Naujausias ir geriausias kalendorius su daug geru pamokinimu spaudintas Tilžeje......25c

Adresuok:

A. OLSZEVSKIS,
924 33-rd St., Station 60, CHICAGO, ILL.

J. SAKALAUSKAS,
TOLUCA, ILL.

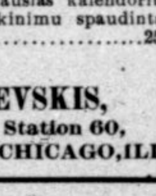

PIRMOS KLIASOS SALIUNAS

Laiko gera alu, seniausias arielkas, likerius ir vynus, o cigarus net isz Turkijos. Visus lietuvius kvieczia atsilankyti, o busite kiekvienas žmoniszkai priimtas. (24—7)

Kas girdet?

Kas prisius 15c. gaus vertes 25c. visokiu gatunku tuzina gromatoms popieru, 5 tuzinus už $1.00 ir dovanu vertes 50c. auksine pluksna. Adresuokit:

G. Baronas,
148 — 23-rd St., S.S. Pittsburgh Pa.

F. P Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709.
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip ciwiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 168 W. 18th Cor. Union St.
Telephone Canal 484.

Visiems Dykai!

Kiekvienam, kurs prisiųs savo adresą ir už 2 centu markę, mes prisiųsime lietuvišką knygą, pamokinančią, kaip išsigydyti nuo nerviško ir vyriško nusilpnėjimo, chroniškų ligų, galvos kvaitimo, skaudėjimo krutinės, strėnų, plaučių, širdies ir vidurių, reumatizmo, šalčio, kosulio, slogučio, dusulio, drebėjimo ir pailsimo rankų, kojų, šaltų kuno dalių, puolimo plaukų, smirdančio kvapo, pučkų, karpų, nusidėginimo, niežulio, kaip atsipratyti nuo girtybės, rukymo ir tt. Musų naujas offisas randasi ant dailiausios miesto ulyčios. Atsilankantiems arba per laišką roda dykai. Adresuokite teip:

Peoples Specialty House,
Prof. Schillings Mngr.
851 S. Ashland Ave., CHICAGO, ILL

SERGANTIEMS
Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies, plaucziu, inkstu, pilvo, galvos skaudejimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpnybes, szleivuma, sutinima, veži, blyszkle pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyžiu ir tt. Praszalinu gumba, gydau gimdymo ligas, visokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagelba geriausiu elektriszku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas

iszgydau per **keleta dienu**: kraujo užnuodyjimus, odos ligas, semens begima, žaizdas gerklej ir burnoj, nosyj, akyse ir ausyse, netekima vyriszkumo, lyczio nusilpnejima ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir **svetantuoju Pilna iszgydyma. Chroniszkos ligos yra mano specialiszkumu.** Gyvsidabrio nevartoju. Nuodugnus iszegzaminavimas ligonio ir jo iszgydymas— tai yra mano priderysle.

DR. LANDES
Szpitolinis specialistas.
132 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave., NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedelioms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszkai atsilankyti, gali parszyti laiszka; butinai reikalaujame pacijento insitikejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorius Medicinisko Instituto.

Mano aptiekoje randasi GERIAUSI LIETUVISZKI DAKTARAI.
Gydo visokias slaptingas ir užsisenejusias ligas

D-RAS KAZIMIERAS BUTKEVICZIA

specialistas moteru ir vaiku ligu. Priima ligonius kasdien nuo 2 iki 6 val. po pietu. Pas mane gausite: Tikras Palangos Trejas devyneres. Auszros Bromo Balsama, gydanti kosuli, siutes ir plaucziu gedima. Ateikite ar raszykite lietuviszkai ant adreso: APTIEKA MAGISTRO FORMACIJOS.

D. GIACZO,
4556 S. Ashland Ave. terp 45 ir 46-tos ul. Chicago, Ill.

FOTOGRAFIJOS.

Mano fotografiszka galerija intaisyta su naujausiais iszradimo aparatais, kasztuojancziais $700. Visokias fotografijas kaip pavieniu ypatu teip ir grupu padarau kuo tikriausiai ir gražiausiai ir VISA SAVO DARBA GVARANTUOJU, o jeigu kam nors mano darbas nesidabotu, tai pinigus sugražinsiu. Ant nuėmimo veseliu fotografiju turiu gražiausias dekoracijas ir prie tokiu fotografiju duodu puikias dovanas jauniemjiem ir kitiem. Ateikite persitikrinti, o daugiau kitur neeisite.

J. P. Rashinskas, lietuviszkas fotografas,
3213 So. Morgan St., Chicago Ill. 1 blokas nuo lietuviszkos bazdyczios.

Dykai prisiusime kožnam ant pareikalavimo musu NAUJA lietuviszka katalioga, kuriame atrasite daug nauju armoniku, laikrodeliu, lenciugeliu ir visokiu kitu daigtu. Pasiskubinkite raszyti, nes szventes artinasi.

Adresuokite teip:

Kelpsch & Co. 74 Centre St., Chicago, Ill.
Succ. to Kelpsch, Norriko & Co.

LIETUWIŲ DAKTARAS

MARJA DOWIATT,

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.
Telefonu galima isz kiekwienos aptiekos.

Deimanto Elektrikos Kryžius.

Jis teipgi vadinamas Wolto Kryžiumi, išrastas Austrijoje prieš keletą metų ir tuojaus tapo vartojamas Prusuose, Francuzijoje, Skandinavijoje ir kitose Europos viešpatystėse kaipo vaistas nuo reumatizmo ir kitokių ligų.

Deimanto elektriškas kryžius gydo: reumatizmą, neuralgiją, kryžiaus skaudėjimą, vidurių skaudėjimus, silpnumą, nerviškumą, nemigą, hysteriją, paralyžių, epilepsiją, apopleksiją, dusulį, trukumą proto, nuomirinį, užkrėtimą kraujo, nežlebčiojimą, stoką apetito ir vidurių skaudėjimus.

Lengvumą pajaučia po kelių adynų, kartais po kelių dienų. Šį kryžių privalo nešioti dieną ir naktį ant šilkinio šniurelio užsikabinęs ant kaklo teip, kad kryžius karotų sulyg duobutės po krutine atgręžtas mėlynaje puse į kuną.

Prieš užsikabinimą ir po užsikabinimui sykį ant dienos reik tą kryžių įmerkti į vasarošiltį actą ant poros minutų. Vaikų kryžius reikia merkti į silpnesnį actą.

Prekė šio kryžiaus $1.00. Siuntimo kaštus Suvienytose Valstijose ir Kanadoje mes patys apmokame. Gvarantuojame kad šis kryžius yra geresniu vaistu už elektrišką diržą, kurs nuo 19—20 sykių yra brangesnis. Geresnio vaisto už ši kryžių nėra, todėl jis privalo rastis kiekvienuose namuose, pas kiekvieną žmogų, sveika ar ligotą.

Prisiųsk $1.00 per expresa ar pačto Money Orderi, arba regis truotoje gromatoje, o mes prisiųsime Deimanto Elektrišką Kryžių DYKAI. 6 kryžius gausi už $5.00.

Tukstančius padėkavonių gauname nuo ypatų išsigydžiusių su pagelba šio kryžiaus. Žemiaus patalpiname vieną iš tokių padėkavonių:

NEW ORLEANS, LA. Liepos 28, 1902. Guodotinas Pone!— Čia prisiunčiame Jumis $5.00 ant penkių elektriškų kryžių. Pirmiaus gautiejie kryžiai gydo stebuklingai. Meldžiame šiuos prisiųsti kuo greičiausiai. SESRYS BENEDIKTINKOS. 2824 Dauphine st., New Orleans, La.

THE DIAMOND ELECTRIC CROSS CO.,
306 MILWAUKEE AVE., Dep't 27; CHICAGO, ILL.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems Draugystems iszdirba:- **Karunas, Amerikoniszkas Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenklelius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams iszdirba:- **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai in laiką.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu prideranczial atliktas ir tuom suszelpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

Lietuviszka Aptieka.

167 W. 18-th St., corner Union St., CHICAGO, ILL.

Prieszai lietuviszka Apveizdos Dievo bažnyczia.

— O —

Lietuviai atsilanke in musu aptieka gali gauti visokiu amerikoniszku ir europiszku gyduoliu nuo visokiu skaudejimu ir ligu už pigesne preke, negu svetimtautiszkose aptiekose. Musu aptiekoj galima gauti lietuviszkai–europiszku žoliu, kokiu angliszkose aptiekose visai nesiranda, — Lietuviszkos Trajankos (triju devyneriu) ir kitokiu. Recepthus pristatytus nuo vietiniu daktaru ir prisiustus isz kitur atliekame kuoteisingiausiai. Gyduoles nuo sulaikymo slinkimo plauku ir isznaikinimo visokio neczysto sistemo isz galvos sutaisome teisingai. Pas mus randasi yvairiu nuo plauku ir drabužiu visokiu kvepylu (perfumu) už visai pige preke.

Atsiszaukusiems per laiszkus ir aprasziusiems savo liga suteikiame tikra daktariszka roda ir ant pareikalavimo prisiunczlame gyduoles. Prie musu aptiekos gyvena ir lietuviszkas daktaras, kuris pasekmingai gydo visokias ligas be skirtumo; iszgydima užsinejusiu ligu užtikrina in trumpa laika.

Teipgi prie musu aptiekos turi savo offisus ir keli svetimtaucziai daktarai, taigi lietuviai reikalaudami kokio nors daktaro, visada gali czia atrasti, arba pasiszaukti per telefona isz kitur koki sau nori. Tuomi mes savo tautiecziams galime atneszti nauda, nes atsilankiusiejie prie musu aptures tikra daktariszka roda ir pagelba.

Mes teipgi siuncziame pinigus in visas dalis svieto ir parduodame laivakortes ant geriausiu ir greicziausiu laivu; iszsiusti per musu aptieka pinigai visados nueis greitai. Apart to turime ant pardavimo visokios svietiszkos ir dvasiszkos intalpos lietuviszku knygu, gražiu popieru gromatu raszimui ir visko, kas tik lietuviam yra reikalinga. Raszant isz kitur, uždekite toki adresa:

LITHUANIAN PHARMACY,
167 W. 18-th Street, CHICAGO, ILL.

D-ras A. L. Graiczunas,
167 W. 18-th St., Chicago, Ill.

Gydo visokas ligas be skirtumo: vyru, moteru ir vaiku. Reikale kreipkites ant augszcziaus padeto adreso,

[Laboratory 312 Bedford Ave.]
Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.

AR SLENKA PLAUKAI?
AR NORI KAD ANT PLIKOS GALVOS UŽŽELTU.

Kurie nori iszsigydyti ir praszalinti ligas, tegul kreipiasi prie Europeiszko Prof. ir Dr. BRUNDZOS, o su kurio reda tukstancziai ligoniu trumpame laike pasigelbo vien tik pagal jo metoda ir hygeniszka užsilaikyma ir tt.

Klausenti rodos per gromatas adresuokite teip:

J. M. Brundza Co.
New York & Brooklyn, U. S. A.

Naujas Apgarsinimas

TAUTIECZEI LIETUVEI PAS SAVA.

Asz padidinau savo krautuve, kurioje galite gaut visko, kaipo tai: dziegoreliu kokiu tik ant svieto randasi, lenciugeliu auksiniu, paauksuotu ir sidabruotu, auksiniu žiedu, szpilku, kompasu, kolcziku, visokiu muzikaliszku instrumentu, armoniku ir cilinderei del grajinamu maszinuku. Maszinukes del raszymo gromatu- Monu knyga ir visokios prietaisos darymui sztuku. Istoriszkos knygos kokios tik randasi lietuviszkoj kalboj. Puikiu maldaknygiu; dideliu ir mažu ir visokiu abrozeliu. Puikiu popiern gromatoms su pavinczevonems ir kvietkoms Reikalaujanti kokiu nors daigtu prisiuskite užc marke ir gausite katalioga, kuriame rasite apraszyma visu naigtu ir jų prekes. Pas mane tavorai geresni kaip visur. Adresuokite teip.

JOS. MATUTIS,
112 Grand St., Brooklyn, N.Y.

NAUJAS APGARSINIMAS.

Gražiausiu ant svieto gromatoms popieru net isz Paryžiaus, su kvietkoms, dainoms, pasveikinimais ir paveikslais. Parsiduoda labai pigiai: 1 tuzinas už 25c. 5 tuzinai už $1. Popieros su auksuotais krasztais, atidaromoms kvietkoms viena už 15c., 2 už 25c.

Abrozeliai in knygas su szilkiniais rubais 1 už 15c., 2 už 25c., gražios pavinczlavoniu kortos su szilkiniais krasztais 1 už 15c., 2 už 25c., ir 1 už 10, 3 už 25c.

Adresuokite:

V. J. VARNECKIS,
Box 119, Brockton, Mass.

X-SPINDULIU EGZAMINAS DYKAI!

X-Spinduliai vartojami del atradimo ligos

ATSISZAUKIT TUOJAUS, NES SZITA OFERTA NE ILGAI TESIS.

ISZPJAUK SZITA IR ATSINESZK SU SAVIM.

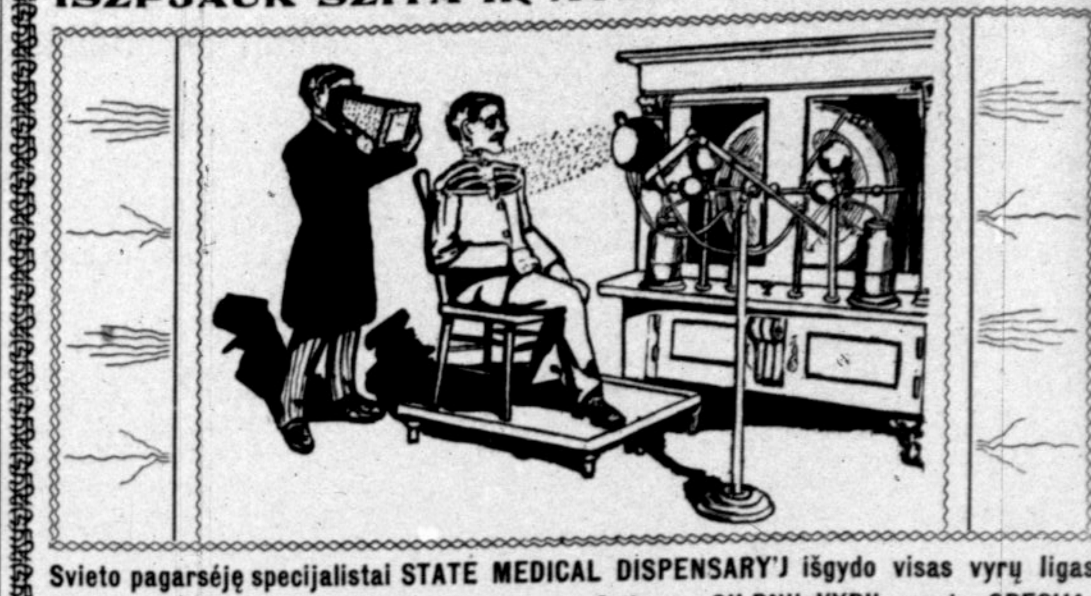

Svieto pagarsėję specijalistai STATE MEDICAL DISPENSARY'J išgydo visas vyrų ligas greičiau už kitus gydytojus šiaurvakaruose. Gydymas SILPNU VYRU yra jų SPECIJALIŠKUMAS, ir DISPENSARY turi daugiau naujausių aparatų ir instrumentų negu sudėjus visus kitus specijalistus šiaurvakaruose.

PREKES PRIEINAMIAUSIOS.

Vyrai su gelianciom ir silpnom nugarom, inkstais, skaudėjimais kiaušiuose, lytiškų nusilpnėjimų, skaudančiu nusišlapinimu, naktiniais nubėgimais, susitraukusiais arba neišlavintais organais, trotyjimas atminties, nerviškumas, skaudėjimai krutinėje, inkstų liga, plautis pusles, nusistojimas šlapume, kritulial prieš akis, negalėjimas atlikti savo priderysčių, skaudėjimas galvos, klapatyjantis paraudimas, priešmanavimas, silpnumas, melankolija, negeras kvapas, patrotyjimas apetito, puolimas plaukų, VISIŠKAI IŠGYDOMI.

Specijaliszkos ligos: Negamtiszki nubegimai, užnuodyjimas kraujo, Varicocele, visiszkai iszgydomi. Greicziausias iszgydymas del silpnu vyru.

Jauni vyrai nusilpninti per bjaurius paproczius ir persidirbima, silpni ir nerviszki ISZGYDOMI PO TIKRA GVARANCIJA, ARBA PINIGAI SUGRAŽINTI.

GYDUOLES DYKAI IKI ISZGIJIMUI.

Offiso valandos: Nuo 10 ryto iki 4 po pietų, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėlioms ir per šventes nuo 10 iki 12.

State Medical Dispensary,
PIETVAKARINIS KAMPAS STATE IR VAN BUREN UL.
Inejimas per 66 E. Van Buren St., Chicago, Ill.

Išsikirpk šitą, nes ne visados eis laikraštyje. Šitas yra geras dėl egzamino su X-Spinduliais.

Ar turite 5 dolerius?

$5

Jeigu teip, tai ar norite juos begyje vieno menesio ant deszimt? vieno meto ant szimto?— o neužilgio ant tukstanczio padidinti?

Senatorius **J. M. JONES**, isz Ohio,
G. A. DIENHAM, prezidentas American Palace Car Co.,
A. B. NETTLETON, buvusis sekretorius skarbo uredo Suv. Valst.
C. H. ALTON, apimas prez. vieta firmos Conso & Louisburg R. R.
S. W. THOMPSON, agentas Suv. Valst. skarbo uredo,
U. J. McCRACKEN, prie American Car & Foundry Co.
W. R. EATON, urednikas Suv. Valst. skarbo
yra tai direktoriai aukso kasyklų po vardu:

"Columbia Gold Mining Company"

Toji kompanija yra atsakanti ir turi viena milijona doleriu kapitolo. Virsz mineti direktoriai kožnam duoda progą

TAPTI DALYVININKU

tų aukso kasyklų po vardu "COLUMBIA GOLD MINING COMPANY". Kasyklos atsiranda Cripple Creek, Colorado.— Toji žemės dalis per Amerikos geologus tapo pripažinta turinti daugiausiai aukso. — Bėgyj paskutinių metų akcijonieriams Colorado tapo išmokėta jau apie milijonas dolerių.

VIENA AKCIJA KASZTUOJA $5.00.

Toji prekė parodo akcijos vertybę. Geriausiu paliudyjimu gali buti statistiški darodymai: Paskutinių laikų tyrinėjimai parodo, jog mes geriausę auksą turime. Čia skaitytojams išrodome skaitlines, kurias paskutiniejie tyrinėjimai atrado.

E. E. BURLINGAME, 1736 Lawrence St., Denver, Colo., išrado, jog tos kasyklos turi 20,56 unc. aukso tonoj. Vertė tono aukso: $411.20
Tyrinėjimai gi TORREY EATON, 74 Cortland St., New York, parodo 21,70 unc. aukso tonoj ir vertybę tono $448,53.

Yra matoma, jog kasyklos po vardu "COLUMBIA GOLD MINING CO." turi didelę ateitį ir kožnam, kurs turi akciją, didelį ir tikrą uždarbį užtikrina.

NURODYMAI.

Ypatos, po kurių priežiura tos kasyklos atsiranda, visame krašte plačiai žinomos ir turi augštas Suv. Valst. valdžios vietas. Pravardės ir urėdai tų ypatų kiekvienam gali užtikrinti, kad be jokios abejonės tų kasyklų dalyvininku galima pasilikti. Kas dalyvininku nori tapti, privalo mažiausiai nors vieną už $5.00 akciją nusipirkti. Taisias akcijas galima gauti, jeigu čia apačioj pridėta atkerpama popieruke su parašu bus mums prisiųsta, arba kas laišką (su savo locnu parašu) prisiųs ant šio adreso: COLUMBIA GOLD MINING COMPANY, 1135 Broadway, New York.

Pirmiau piningu praszom nesiunsti.

Columbia Gold Mining Co., 1135 Broadway, N. Y.

Guodotini ponai:

Aš pasirašęs, meldžiu man išrašyti (kiek) ___ akcijų Columbia Gold Mining Company vertės $5.00 (penkių dol.) ir prisiųsti man certifikatą.

PARAŠAS
Vardas ir pravardė ___
Miestas ___
County ___ State ___

D-ras A. M. Bacevicze,

Persikele isz Chicagos in Scranton, Pa. po ur.
421 Penn. ave., Scranton, Pa.

Gydo visokias ligas be skyriaus ir viską užlaiko tvirtoje paslaptyje. Užtai lietuviai, kurie tiktai reikalauja daktariszkos pagelbos, tegul kreipiasi pas savo tautos daktara, su kuriuom savo prigimtoje kalboje gali susikalbeti ir gauti visa roda.

Lietuviai, norintiejie gauti pagelba per gromatas, isz kitu miestu, tegul pilnai aprasze savo ligą, o tada gaus pagelba.

JOHN MOŽEIKA,
Adjuster Claim Agent & Notary Public.
109 Canalport ave., arti Halsted CHICAGO, ILL. (29—5)

VYRAI AR ZINOTE?

Kad asz atidariau nauja lietuviszka karczema po numeriu 3321 Auburn ave., kur randasi visoki gardžiausi gerymai, geriausi cigarai, szalcziausias ir skaniausias alus. Ateikite pamatyti ir to visko pabandyti. Teipogi turiu dailiausia, szviesiausia ir didžiausia Lietuviszka Sale del mitingu, veseliju, baliu ir kitokiu pasilinksminimu, ir geriausia užkandi ant viso Bridgeporto. Atvažiave isz kitu miestu, gali pas mane gauti geriausia nakvyne. Su guodone,

Petras Szlakis,
3321 Auburn Ave. CHICAGO.
Tel. Root 21.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Šeimą puikius Fotografijas; už tuziną tiktai
$2.00
Ant vestuvių ir kitokių reikalų gauna (Fotografijas bezoposkinamiai).

Daugiau kaip 30 metus išmėgintas!
Dr. RICHTERO wisam swietui žinomas
"ANKER" (Inkarinis) PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos, Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku skaudejimu.
už 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street, New York.